OP

Suuryritystutkimus 2025

Rohkeaa uudistumista vai jalkoihin jäämistä?

Vain rohkeus vie huipulle

Katja Keitaanniemi
Toimitusjohtaja, OP Yrityspankki

Suomalaiset suuryritykset näkevät toimintaympäristössään orastavia positiivisia merkkejä, selviää OP:n julkaisemasta Suuryritystutkimuksesta.

Kysynnän uskotaan virkoavan niin Suomessa kuin ulkomailla. Korkojen laskun odotetaan tuovan helpotusta sen alkaessa parantaa sekä loppukuluttajien että investointihyödykkeitä ostavien yritysten ostovoimaa. Enemmistö yrityksistä odottaa korkojen laskun vauhdittavan toimintaansa vuoden 2025 jälkimmäisellä puoliskolla. Esimerkiksi jäädytettyjä investointiaikeita saatetaan lähteä taas toteuttamaan. Nämä ajatukset toistuvat myös keskusteluissa, joita minulla on viime aikoina ollut Suomen johtavien yritysten päättäjien kanssa.

Tutkimuksemme perusteella haurasta optimismia näkyy myös siinä, että toiminnan laajentamista ja kehittämistä suunnittelevien osuus on kasvanut vuoden takaisesta aallonpohjasta. Juuri nyt suomalaisten suuryritysten tulisikin olla valmiudessa hyödyntämään edessä häämöttävä käänne suhdanteessa ja ottamaan rohkeita askelia kohti kasvua.

Vähitellen kasvavasta luottamuksesta huolimatta yhtiöiden toimintaympäristöä leimaa epävarmuus. Suomalaisten suuryritysten kilpailukenttä on kansainvälinen, eikä yksikään suuryritys ole turvassa geopolitiikan myllerryksiltä. Maailman blokkiutuminen ja kasvanut protektionismi koetaan uhkiksi puolessa suuryrityksistä.

Suomalaiset suuryritykset aikovat jatkaa tuotannon siirtämistä kotimaahan ja Eurooppaan. Tuotannon ja myynnin osalta ”lähelle ja länteen” näyttäisi olevan suuryritysten johtoajatus vuodelle 2025.

Suuryritystutkimuksen perusteella sekä aineellisissa että aineettomissa investoinneissa nähdään kasvua vuodentakaisesta – vaikkakin varovaista. Suuryritykset kohdistavat nyt panoksensa ennen kaikkea nykyisiin liiketoimintoihin. Uudistumisrohkeus loistaa edelleen poissaolollaan: vain pieni osa suuryrityksistä aikoo luoda nahkansa tänä vuonna.

Poikkeuksiksi investointivarovaisuudessa nousevat panostukset tekoälyyn ja IT-hankintoihin, joita aiotaan jatkaa aiemmilta vuosilta tuttuun vauhtiin. Tämä kertoo hyvää, sillä näitä investointeja voi hyvällä syyllä pitää useimmiten ennen kaikkea uudistavina panostuksina. Uhkana bisnekselleen tekoälyä pitää vain harva suomalainen yritysjohtaja.

Talouden ja geopolitiikan turbulenssista huolimatta suomalaisten suuryritysten tila on edelleen vakaa. Strategisissa valinnoissa vuodelle 2025 tasapainoillaan nyt realismin ja orastavan optimismin välillä.

Yrityksissä luodaan kestävää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia koko yhteiskuntaan. Siksi heikkokin toiveikkuuden tihentyminen on Suomelle suotuisa viesti.

Yhdestoista hetki uudistumiselle – sekä bisneksessä että byrokratiassa

Jaakko Aspara
Professori; perustajajäsen,
Nordic Institute of Business & Society NIBS

Nyt jo kolmattatoista kertaa toteutettu Suuryritystutkimus on vuosien aikana etabloinut asemansa suomalaista yrityskenttää säännöllisesti luotaavien tutkimusten kärjessä.

Suuryritystutkimus on myös tiettävästi ainoa suomalainen suurten yritysten ylimpään johtoon kohdistuva säännöllinen kyselytutkimus, joka täyttää kysymyksiltään ja menetelmiltään tieteellisen tutkimuksen standardit. Tulokset ovat siis paitsi käytännöllisesti relevantteja ja ajankohtaisia myös akateemisesti luotettavia.

Oma näkemykseni on, että tämänvuotinen tutkimus tarjoaa kaksi erityisen tärkeää tulosta suuryritysten johtajille, ja toisaalta kaksi erityisen huomionarvoista tulosta yhteiskunnallisille päättäjille.

Yritysjohtajille tutkimus osoittaa ensiksi, että juuri nyt on käsillä hetki, jolloin Suomen ja Euroopan taantuman pohjalta on mahdollista ponnistaa uuteen nousuun – USA:n ja Kiinan perään.

Vaikka suuryritysten yhteenlaskettu inflaatiokorjattu liikevaihto on taantumassa painunut jo koronapandemiaa edeltävälle vuoden 2019 tasolle, suurin osa suuryritysten johtajista odottaa yleisen korkotason laskun alkavan tuoda kasvua liiketoimintaan vuoden 2025 jälkipuoliskolla.

Tämä orastava nousu tarkoittaa, että suuryritysten on viimeistään nyt korkea aika aloittaa määrätietoiset investoinnit liiketoimintansa todelliseksi uudistamiseksi ja kasvattamiseksi.

Siltä kannalta on tosin huolestuttavaa, että vain kuudesosa suuryrityksistämme vastasi tutkimuksessa tähtäävänsä vuonna 2025 pääsääntöisesti toimintansa laajentamiseen ja edelleen kehittämiseen. Vain alle kymmenesosa yrityksistä aikoo kohdistaa investointinsa kokonaan uusiin liiketoimintoihin nykyisten liiketoimintojen sijaan.

Nyt olisi kuitenkin aivan viimeinen hetki aloittaa vahvat panostukset nykyliiketoimintojen aitoon uudistamiseen ja jopa kokonaan uusiin liiketoimintoihin.

Akateemisten tutkimusten perusteella juuri taantuman pohjassa uudistumiseen – esimerkiksi tuote- ja palvelukehitykseen – panostavat yritykset saavat huomattavaa etumatkaa kilpailijoihin nähden.

Jos nämä panostukset aloitetaan vasta sitten, kun taantuma on jo väistynyt ja markkinakasvu jo laukkaa, ollaan auttamatta myöhässä.

Toinen suuryritysten johtajille tärkeä tulos tämän vuoden Suuryritystutkimuksessa liittyy liiketoiminnan vastuullisuuteen ja erityisesti biodiversiteettiin.

Positiivista on, että yli puolet suuryrityksistä on nyt sisäistänyt yrityssektorin tärkeän roolin biodiversiteetin suojelussa. Vain noin kymmenesosa yrityksistä näkee, ettei suojelu kuulu lainkaan yrityssektorin vastuulle.

Toisaalta hieman huolestuttavaa on edelleen, että vain noin kolmannes suuryrityksistä on nykyisellään valmiita merkittäviin lisäkustannuksiin biodiversiteetin suojelemiseksi.

Viime syksynä Kolumbian Calissa järjestetyn YK:n biodiversiteettiin keskittyneen kokouksen vanavedessä kaikkien suuryritystemme tulisikin hyväksyä, että ne joutuvat tulevaisuudessa enenevästi kuittaamaan myös biodiversiteetin suojelusta aiheutuvia kustannuksia – hiilidioksidipäästöjen vähentämisen lisäksi.

Tämänkertainen Suuryritystutkimus tarjoaa huomionarvoisia tuloksia myös yhteiskunnallisille päättäjille, kuten poliitikoille ja virkamiehille.

Ensimmäinen tällaisista tuloksista koskee sitä, että Suomen suuryrityksiä huolettaa suurempien maiden yritysten ”jalkoihin jääminen” – mutta samalla yhteiskunnallisten päättäjien nähdään omaavan vastalääkkeitä tähän.

Tärkeimmät vastalääkkeistä liittyvät byrokratian sujuvoittamiseen ja lisäsääntelystä luopumiseen Suomessa ja Euroopassa.

Lähes puolet suuryrityksistä nimittäin kokee, että nykyisellään esimerkiksi virastojen prosessien takkuisuus vähentää haluja investoida liiketoiminnan kasvattamiseen ja uudistamiseen. Vastaavasti jopa 70 prosenttia näkee, että virastojen prosessien sujuvoittaminen auttaisi varmistamaan, ettei yritys jää yhdysvaltalaisten tai kiinalaisten yritysten ”jalkoihin”.

Tämä 70 prosentin osuus vertautuu siihen, että vain alle 40 prosenttia suuryrityksistä kokee, että suuremmat rahalliset tuet ja avustukset Suomen valtiolta olisivat ratkaiseva vastalääke kilpailukykyhaasteeseen.

Byrokratian sujuvoittamisen ja vähentämisen tärkeyttä suuryrityksille ei siis voi liikaa korostaa.

Toinen tulos, joka on huomionarvoinen yhteiskunnallisille päättäjille, koskee ulkomaisen työvoiman rekrytoimismahdollisuuksia ja -ongelmia.

Jopa kolmasosa suuryrityksistä katsoo, että nykyisen hallituksen maahanmuuttopolitiikka vaikeuttaa huomattavasti sekä erityisosaajien että perustason työntekijöiden rekrytointia ulkomailta.

Samalla lähes 40 prosenttia suuryrityksistä kertoo, että niillä olisi tarjolla ”runsaasti” työtehtäviä, joissa ei edes tarvitse osata suomen kieltä.

Ulkomaisten erityisosaajien ja perustason työntekijöiden rekrytoinnin ja maahantulon helpottaminen on myös korkealla edellä mainitulla ”vastalääke”-listalla. Noin kaksi kolmasosaa suuryrityksistä katsoo, että ulkomaisen työvoiman rekrytoinnin helpottaminen olisi merkittävä vastalääke kilpailukykyhaasteeseen.

Luvut puhuvat siis selvää kieltä: valtakunnan hallituksen pitäisi viimeistään nyt lopettaa siinä illuusiossa eläminen, että Suomi tai suomalaiset yritykset pystyisivät pärjäämään ilman ulkomailta tulevaa työvoimaa.

Tätä korostaa vielä se, että hallituksen ja eduskunnan monet muut päätökset – kuten uusi tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa (TKI) koskeva laki sekä vanhustenhuollon hoitajamitoitukset – tulevat entisestään lisäämään ulkomaisen työvoiman tarvetta lähitulevaisuudessa.

OP

Rohkeaa uudistumista vai jalkoihin jäämistä?

Lähes puolet suuryrityksistä odottaa korkotilanteen vauhdittavan liiketoimintaa vuoden 2025 toisella puoliskolla*

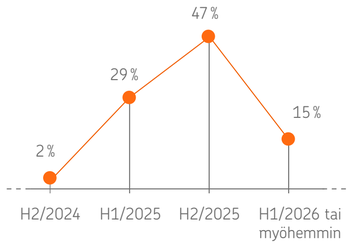

● %-osuus vastanneista suuryrityksistä

*'En osaa sanoa' -vastausten %-osuutta ei esitetä kuviossa.

Kysynnän kasvun odotetaan piristyvän Suomessa ja jatkuvan maailmalla

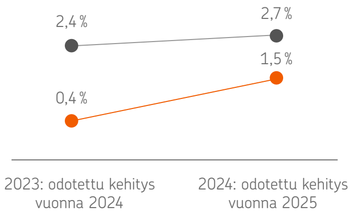

● Kehitys Suomessa ● Kehitys ulkomailla

Suuryritykset aikovat lisätä tuotantoaan enemmän euroalueella ja Suomessa kuin Kiinassa

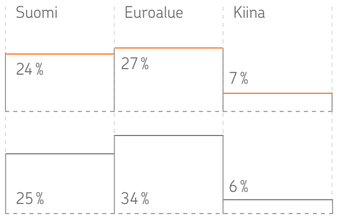

● Tuotantopanostuksia lisäävien %-osuus vuodelle 2024 ● Tuotantopanostuksia lisäävien %-osuus vuodelle 2025

Jopa

83 %

suuryrityksistä pitää valtion velkaantumista hallitsemattomana.

1/2

suuryrityksistä kokee, että lisääntynyt protektionismi on suuri riski strategialle.

1/3

vastanneista näkee jäämisen kiinalaisten yritysten jalkoihin suurena riskinä strategialle.

Miten ympäröivä yhteiskunta voisi auttaa yritysten kilpailukykyä – etenkin suhteessa amerikkalaisiin ja kiinalaisiin yrityksiin? – kolmen kärki

1. Virastojen ja viranomaisten prosessien sujuvoittaminen Suomessa 71 %
2. Euroopan keskuspankin määrätietoisempi korkojen lasku 69 %
3. Muun sääntelyn lieventäminen Suomessa 66 %

Kasvu vs. tehostaminen

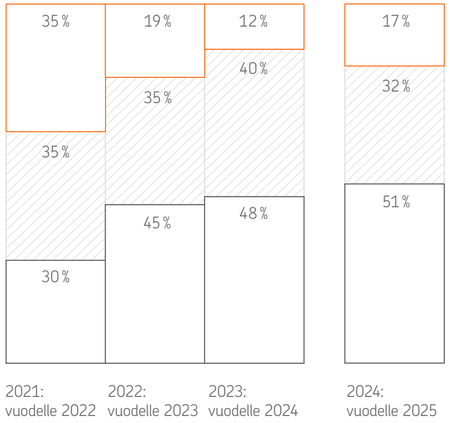

○ Pääsääntöisesti toiminnan laajentamiseen ja edelleen kehittämiseen

⊘ Yhtä lailla toiminnan tehostamiseen sekä laajentamiseen ja edelleen kehittämiseen

○ Pääsääntöisesti toiminnan tehostamiseen ja tuottavuuden lisäämiseen

Vain

17 %

suuryrityksistä tähtää pääsääntöisesti toiminnan laajentamiseen ja edelleen kehittämiseen.

Ainoastaan

1/10

suuryrityksestä kohdistaa investointeja enemmän kokonaan uusiin kuin nykyisiin liiketoimintoihin.

TKI-investoinnit kohdistuvat tekoälyyn

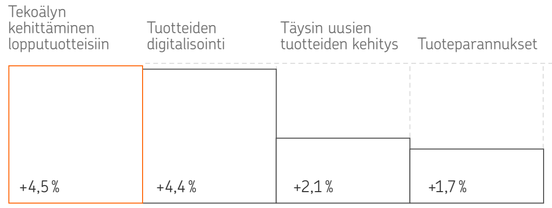

● 2024: muutos vuodelle 2025

Yli

1/3

suuryrityksistä on valmiina ottamaan johtavan roolin biodiversiteetin suojelussa, vaikka se tarkoittaisi merkittäviä lisäkustannuksia.

Raportin kaavioissa esitetyt prosentit eivät välttämättä summaudu sataan pyöristyksistä johtuen.

Tausta

Yhteinen tilannekuva jo kolmattatoista kertaa

OP Ryhmän mahdollistama ja Nordic Institute of Business & Society (NIBS) -ajatushautomon toteuttama Suuryritystutkimus kertoo vuosittain, mitä Suomen suurimpien työnantajien johtajat ajattelevat yritystensä nykytilasta ja lähitulevaisuudesta sekä yrityksiä ympäröivän suomalaisen yhteiskunnan ja maailmanmarkkinoiden ajankohtaisista ilmiöistä.

Vuoden 2024 syys–lokakuussa jo kolmattatoista kertaa toteutetun Suuryritystutkimuksen kyselyosioon osallistui 207 johtoryhmätason vaikuttajaa 137:stä Suomessa toimivasta suuryrityksestä. Tässä tutkimusraportissa koostetut kyselytulokset edustavat erinomaisesti tutkimuksen kohderyhmän näkemyksiä – 250 liikevaihdoltaan suurinta yritystä Suomessa. Viimeisimpien virallisten tilinpäätöstietojen perusteella kohderyhmän yrityksistä noin 72 prosenttia on juuriltaan suomalaisia ja 28 prosenttia ulkomaisten konsernien tytäryhtiöitä. Kyselytutkimusosioon vastanneet 137 yritystä jakautuivat suomalaisperäisiin yrityksiin ja ulkomaisten yritysten tytäryhtiöihin samalla tavalla kuin tuo koko 250 suurimman yrityksen kohderyhmä. Myös kyselyyn vastanneista yrityksistä juuriltaan suomalaisia oli noin 72 prosenttia loppujen ollessa ulkomaisten konsernien tytäryhtiöitä.

Kyselytutkimusosion kattavuus ja edustavuus on vahva myös suuryritysten liikevaihdolla mitattuna. Tutkimukseen vastanneet yritykset kattavat noin puolet kohderyhmän kokonaisliikevaihdosta. Vastaajayritysten yhteenlaskettu vuotuinen liikevaihto tuoreimpien tilinpäätöstietojen mukaan on 203 miljardia euroa.

202,5 mrd. euroa

kyselyosioon vastanneiden yhteenlaskettu liikevaihto

Vastaajaprofiilit

Yritystaso

Suuryritystutkimus on vakiinnuttanut asemansa suomalaisen suuryrityskentän pulssin keskeisenä vuosittaisena mittaajana. Kaikki kyselytutkimusosioon vastanneet johtajat kuuluvat johtoryhmään yhdessä Suomen 250 suurimmasta yrityksestä, ja lähes kolmasosa vastanneista johtajista oli toimitusjohtaja tai varatoimitusjohtaja edustamassaan yrityksessä. Ylimmän johdon vahva osallistuminen tutkimukseemme kuvastaa sitä, että suuryritysten johtajat katsovat jaetun tilannekuvan suuryrityskentästä olevan tarpeen – sekä sitä, että suuryrityksillä on ajankohtaisia huolenaiheita, joiden viestimiseen on harvoja muita kanavia kuin vuosittainen Suuryritystutkimus.

Vastaajaprofiilit

Henkilötaso

207 vastanneiden johtajien määrä

30,4 %
Toimitusjohtaja tai varatoimitusjohtaja

13,5 %
Talous- tai rahoitusjohtaja

26,1 %
Liiketoiminta-alueen tai -yksikön johtaja

30,0%
Muu johtoryhmän jäsen

Tyrehtynyttä kasvua geopoliittisessa murroksessa

Samalla, kun yhä uudet geopoliittiset jännitteet ravistelivat maailmaa jo viidettä vuotta koronapandemian alun jälkeen, Suomen 250 suurimman yrityksen reaalinen kasvu pysyi lähellä nollaa. Yritysten yhteenlaskettu liikevaihto Suomesta ja maailmanmarkkinoilta kasvoi viimeksi päättyneellä tilikaudella (useimmilla vuosi 2023) alle kaksi prosenttia verrattuna edellisvuoteen. Elinkustannusindeksi Suomessa nousi samalla ajanjaksolla yli kuusi prosenttia. Tämä tarkoittaa, että suuryritysten yhteenlaskettu liikevaihto supistui reaalisesti lähes viisi prosenttia. Suomalaisjuuristen yritysten tilanne on vielä heikompi: niiden liikevaihto laski jaksolla nimellisesti 0,3 prosenttia, mikä merkitsee reaalista pudotusta peräti noin seitsemän prosenttia.

Vuodesta 2015 ensimmäiseen koronavuoteen 2020 saakka suuryritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi vaikuttavat 24 prosenttia nimellisesti ja yli 20 prosenttia reaalisesti nollainflaation tukemana. Vuoden 2020 jälkeen liikevaihdon kehitys on kääntynyt huolestuttavasti laskuun: kolmen vuoden aikana reaalinen supistuminen oli noin neljä prosenttia, vaikka nimellistä kasvua kertyi 13 prosenttia. Tämä reaalinen supistuminen johtuu Suomen elinkustannusindeksi merkittävästä 17 prosentin noususta. Vaikka suuryritysten viimeisimmän vahvistetun tilinpäätöksen yhteenlaskettu liikevaihto oli tänä vuonna nimellisesti historian korkein (412 miljardia euroa), reaalisesti tuoreimmat liikevaihtolukemat ovat pudonneet koronaa edeltävälle, vuoden 2019 tasolle.

Mitä tulee suuryritysten työllistävyyteen, suunnilleen sama kaava toistuu: suuryritysten yhteenlaskettu henkilöstömäärä on laskenut yhtäjaksoisesti vuodesta 2019. Viimeisten lukemien mukaan suuryritysten

Reaalinen liikevaihto ei ole kasvanut vuoden 2019 jälkeen

Suomen elinkustannusindeksi ja 250 suurimman yrityksen liikevaihto (milj. €, viimeisin vahvistettu tilinpäätös)

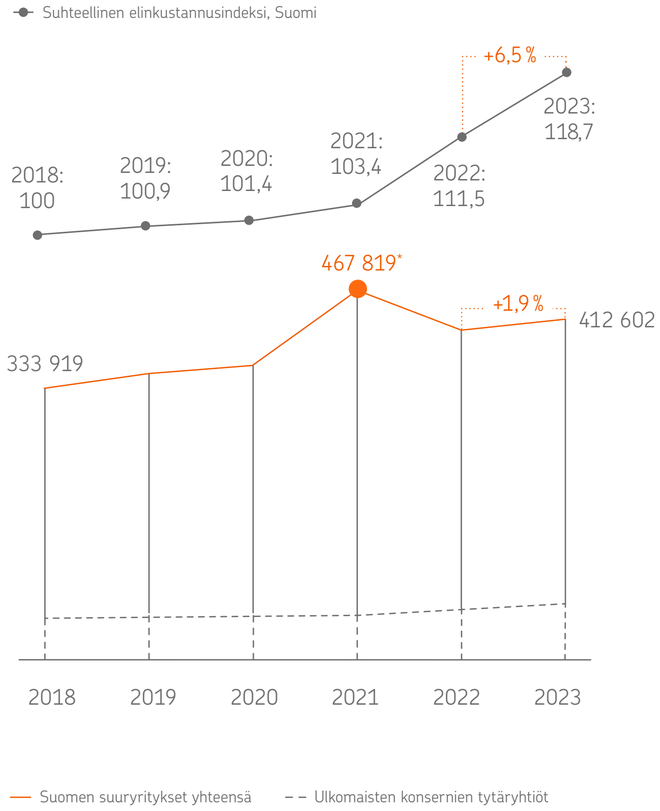

Indeksi perustuu Tilastokeskuksen julkaisemiin kunkin vuoden heinäkuun pistelukuihin.
* Fortum Uniper -efekti: Fortum 24 % suuryritysten liikevaihdosta.

henkilöstömäärä on nyt lähes neljä prosenttia pienempi kuin viisi vuotta sitten. Neljän prosentin väheneminen viimeisen viiden vuoden aikana tarkoittaa lähes 36 000 työpaikan menetystä suuryrityksissämme Suomessa ja maailmalla. Toisaalta aivan viimeisimpien vuonna 2024 vahvistettujen lukemien mukaan suuryritysten yhteenlasketun henkilöstömäärän lasku on ainakin väliaikaisesti pysähtynyt. Viimeisin lukema – lähes 883 000 henkilöä – on noin puoli prosenttia korkeampi kuin edeltävän vuoden vastaava lukema.

Ensi vuonna näemme, että kääntyykö henkilöstön määrän lasku pysyvämmin nousuun vai onko hienoinen kasvu viimeisenä tilastovuonna vain väliaikaista satunnaisvaihtelua. Tähän tullee keskeisesti vaikuttamaan se, että minkälaisiksi digitaalisten ja tekoälyratkaisuiden käyttöönoton vaikutukset muodostuvat. Tutkimuksissa on arvioitu, että tekoälysovellukset pääsääntöisesti vähentävät monenlaisten ihmistyöpaikkojen tarvetta – tietynlaisten työpaikkojen tarve voi myös kasvaa[1, 2]. Nettovaikutuksen suuryritysten työllistävyyteen näemme siksi vasta tulevina vuosina.

[1] World Economic Forum. (2023). These are the jobs most likely to be lost – and created – because of AI. Noudettu 10.1.2025 osoitteesta https://www.weforum.org/stories/2023/05/jobs-lost-created-ai-gpt/

[2] McKinsey Global Institute. (2018). AI, automation, and the future of work: Ten things to solve for. Noudettu 10.1.2025 osoitteesta https://www.mckinsey.com/business-functions/organization/our-insights/ai-automation-and-the-future-of-work-ten-things-to-solve-for

Henkilöstömäärän lasku on pysähtynyt – ainakin toistaiseksi

250 suurimman yrityksen yhteenlaskettu henkilöstömäärä (viimeisin vahvistettu tilinpäätös)

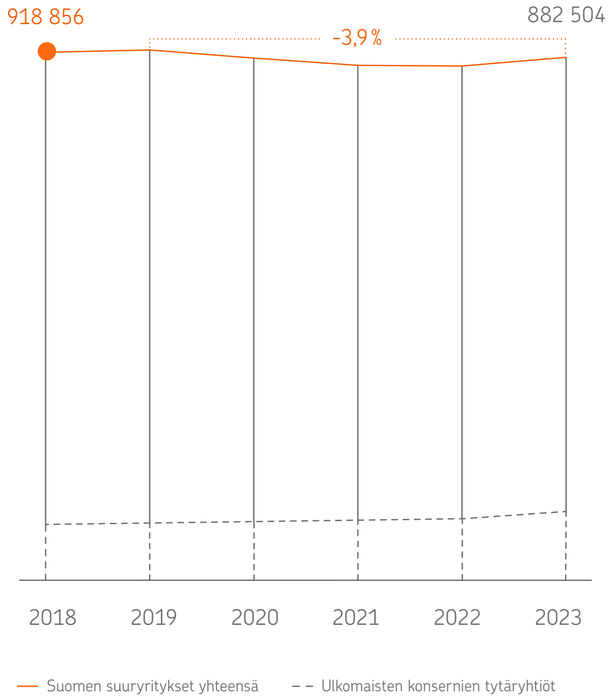

Suomalaisten suuryritysten keskimääräinen tuloskunto on ollut jo vuosia vahvahkolla tasolla. Viimeisimmällä tilikaudellaan suuryritykset onnistuivat parantamaan nettotulosprosenttiaan hienoisesti edellisvuodesta – viiden prosentin tuntumasta melkein kuuteen prosenttiin. Lähes kuuden prosentin nettotulos on merkittävä saavutus erityisesti verrattuna 2010-luvun alkuvuosiin, jolloin keskimääräinen lukema oli 2–3 prosentin tietämillä. Toisaalta tuloskuntoa ei – kuten ei liikevaihtoakaan – ole onnistuttu kasvattamaan käytännössä lainkaan vuoden 2016 jälkeen, jolloin tuo noin kuuden prosentin taso ensi kertaa saavutettiin. Tasaisenvarmasta suorituskyvystä kertoo kuitenkin, että vain noin joka kymmenes suuryritys raportoi negatiivisen nettotuloksen viimeisimmässä vahvistetussa tilinpäätöksessään. Tätä voi pitää suhteellisena onnistumisena ottaen huomioon sekä koti- että maailmanmarkkinoita vaivanneet ongelmat ja kriisit vuodesta 2020 lähtien.

Suuryritystutkimuksen varsinainen pääsisältö muodostuu tänäkin vuonna edellä kuvatusta 250 suurimman Suomessa toimivan yrityksen johtoryhmille suunnatusta kyselytutkimuksesta. Kyselytutkimuksen yksityiskohtaista rakennetta ja sisältöä uudistettiin tänä vuonna harkiten. Uusia ajankohtaisia teemoja ja kysymyksiä lisättiin etenkin liittyen suuryritysten suhteelliseen asemaan kansainvälisessä kilpailussa, geopoliittisen ilmapiirin vaikutuksiin sekä tulevaisuuden osaamis- ja rekrytointitarpeisiin. Lisäksi investointeja ja tulevaisuuden kasvuennusteita käsitteleviä osioita laajennettiin kattamaan laajemmin eri investointiluokkia sekä kasvumaita ja -alueita.

Kannattavuus on pysynyt vakaana vuodesta 2016

Keskimääräinen nettotulosprosentti (viimeisin vahvistettu tilinpäätös)

Yhteiskunnallinen taustatuki

Virastojen prosessien takkuisuus on noussut ongelmaksi poliittisen epävarmuuden rinnalle

Yhteiskunnan tarjoama tuki on keskeisessä roolissa yritysten toiminnan ennakoitavuuden ja kilpailukyvyn vahvistamisessa. Selkeät toimintamallit, sujuva hallinnollinen päätöksenteko ja vakaa poliittinen ympäristö antavat yrityksille tarvittavan perustan kehittää toimintaansa ja vastata toimintaympäristön muutoksiin tehokkaasti.

Suuryritykset pitävät Suomen poliittista päätöksentekoa edelleen kaukana ihanteellisesta. Edellisvuoden 2023 syksyllä suuryritysten johtajat suhtautuivat Suomen poliittiseen johtamiseen hetkellisesti optimistisemmin, kun uusi hallituspohja herätti varovaisia odotuksia. Kuitenkin jo tuolloinkin noin 60 prosenttia suuryritysten johtajista katsoi, että poliittiseen johtamiseen liittyi epävarmuustekijöitä, jotka hankaloittavat liiketoimintaa. Syksyllä 2024 epävarmuus on lisääntynyt entisestään: nyt jo noin kolme neljästä suuryrityksestä pitää poliittista johtamista merkittävänä epävarmuuden lähteenä. Tilanne on siten palautunut kahden vuoden takaiseen tasoon. Voidaankin sanoa, että yritysjohtajien toiveikkuus vuonna 2023 Petteri Orpon uuden hallituksen politiikkaan on nyt pitkälti karissut.

Virastoihin liittyvät epävarmuustekijät ovat suuremmat kuin hallituksen politiikan

Virastojen ja virkamiesten päätöksentekoon ja prosesseihin liittyy yrityksemme näkökulmasta epävarmuustekijöitä

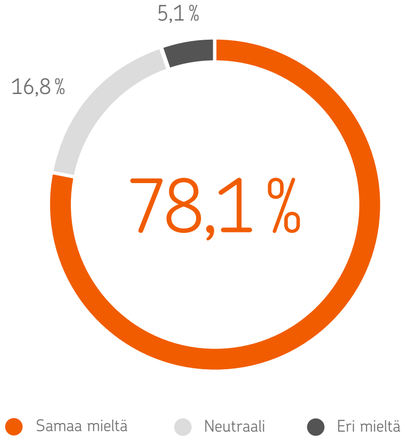

Suomen poliittiseen johtamiseen liittyy yrityksemme näkökulmasta epävarmuustekijöitä

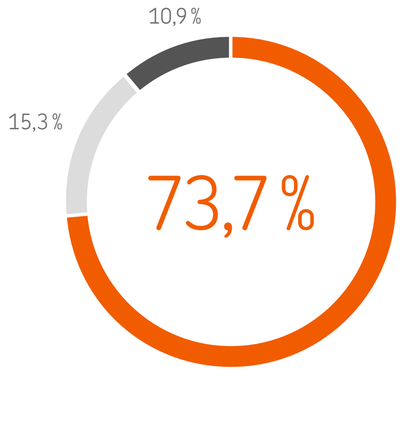

Virastojen prosessien takkuisuus vähentää investointihaluja

Virastojen prosessien takkuisuus vähentää yrityksemme haluja investoida liiketoimintojen kasvattamiseen ja uudistamiseen

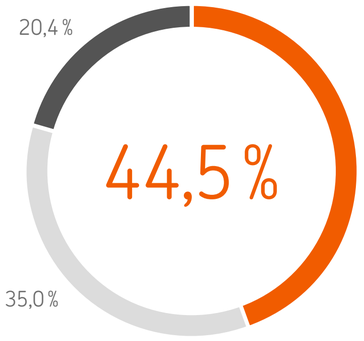

Suomen nykyisen hallituksen politiikka vähentää yrityksemme haluja investoida liiketoimintojen kasvattamiseen ja uudistamiseen

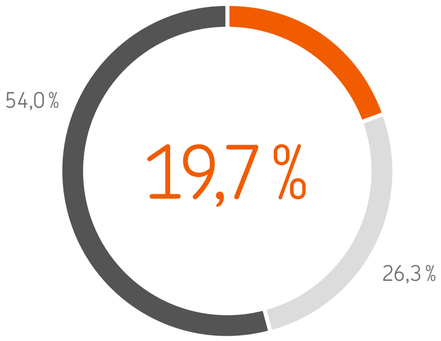

Samaa mieltä · Neutraali · Eri mieltä

Tämän vuoden tutkimuksessa kysyttiin ensimmäistä kertaa myös erikseen sitä, liittyykö virastojen hallinnollisiin prosesseihin Suomessa epävarmuustekijöitä suuryritysten näkökulmasta – hallituksen poliittisen johtamisen epävarmuustekijöiden lisäksi. Vähän yllättäen niiden suuryritysten johtajien osuus, joiden mielestä ”virastojen ja virkamiesten päätöksentekoon ja prosesseihin liittyy yrityksemme näkökulmasta epävarmuustekijöitä” oli jopa vielä hieman korkeampi kuin niiden osuus, joiden mielestä ”Suomen poliittiseen johtamiseen” liittyy epävarmuustekijöitä. Vielä selkeämmin ero näkyy kysymyksissä, joissa tiedusteltiin vähentääkö ”Suomen hallituksen politiikka” vs. ”virastojen prosessien takkuisuus” suuryritysten haluja investoida liiketoimintojen kasvattamiseen ja uudistamiseen. Suomen hallituksen politiikan näki olevan esteenä vain alle viidennes suuryrityksistä, kun peräti lähes puolet suuryrityksistä katsoi investointihalukkuutensa karisevan virastojen prosessien takkuisuuden takia. Virastojen prosessien takkuisuus vähentää investointihaluja erityisesti teknologia-alalla toimivissa yrityksissä.

Virastojen ja viranomaisten hallinnollisten prosessien ennakoimattomuus koetaan jopa vakavammaksi kuin poliittisen johtamisen ailahtelevaisuus, mikä korostaa tarvetta parantaa päätöksentekoprosessien sujuvuutta. Toimintaympäristön ennakoitavuuden ja hallinnollisen tehokkuuden parantaminen on välttämätöntä suuryritysten kilpailukyvyn tukemiseksi sekä investointihalukkuuden lisäämiseksi.

Hallituksen kykyyn vahvistaa julkista taloutta ei enää uskota

Suuryritysten arviot Suomen talouspolitiikasta ovat heikolla tasolla. Kun Orpon hallitus on nyt ollut toiminnassa noin puolitoista vuotta, suuryrityksille on muodostunut aiempaa pessimistisempi kuva tämän hallituksen talouspolitiikasta.

Syys-lokakuussa 2024 toteutetussa suuryritystutkimuksessa enää vain 27 prosenttia vastaajista arvioi, että julkinen talous etenee kohti tasapainoa. Tämä on huomattava lasku edellisvuoden 36 prosentista.

Erityisesti valtion velkaantuminen säilyy merkittävänä huolenaiheena yrityksille. Ainoastaan noin seitsemän prosenttia vastaajista arvioi valtion velkaantumisen olevan hallinnassa, mikä on selkeä pudotus edellisvuoden 14 prosentista.

Toiveet hallituksen kyvystä hoitaa taloutta ovat karisseet

Julkinen talous etenee kohti tasapainoa

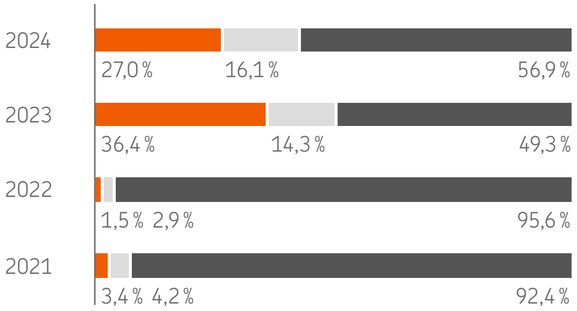

Valtion velkaantuminen on hallittua

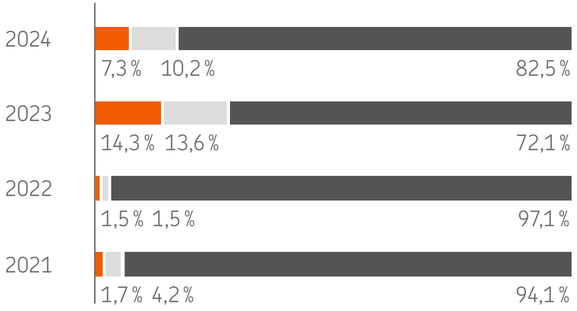

Hallitus purkaa aktiivisesti rakenteellisia kitkatekijöitä ja kannustinloukkuja (esimerkiksi työmarkkinoilla)

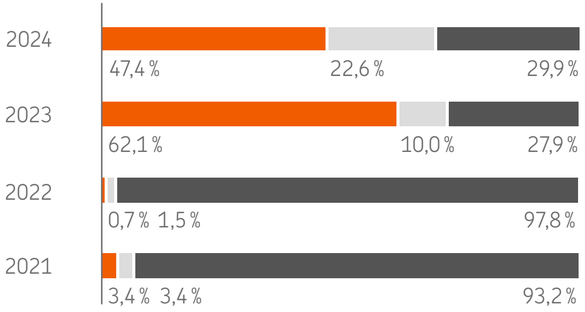

Samaa mieltä | Neutraali | Eri mieltä

”

Nykyisen hallituksen kykyyn parantaa työmarkkinoiden toimivuutta ei enää oikein uskota. Erityinen ongelma on hallituksen politiikka ulkomaisen työvoiman suhteen.

Jaakko Aspara
Professori; perustajajäsen,
Nordic Institute of Business & Society NIBS

Koskien työmarkkinapolitiikkaa suuryritykset tunnistavat edelleen Orpon hallituksen pyrkimykset uudistaa työmarkkinoiden rakenteita. Suuryritysten johtajien arvio siitä, että ”purkaako hallitus aktiivisesti rakenteellisia kitkatekijöitä ja kannustinloukkuja esimerkiksi työmarkkinoilla” on silti heikentynyt edellisvuodesta. Vain 47 prosenttia vastaajista koki hallituksen toimivan aktiivisesti työmarkkinoiden kitkatekijöiden ja kannustinloukkujen vähentämiseksi, kun vuotta aiemmin vastaava osuus oli yli 62 prosenttia. Vielä loppuvuonna 2023 ilmassa ollut toiveikkuus työmarkkinauudistusten suhteen on siis sekin karissut loppuvuoteen 2024 mennessä.

Hallituksen maahanmuuttopolitiikka on ongelma työntekijöiden rekrytoinnissa

Valtio ja yhteiskunta voivat merkittävästi tukea yritysten ja kansantalouden kasvua helpottamalla kansainvälisten työntekijöiden houkuttelua ja heidän integroitumistaan suomalaiseen työelämään ja yhteiskuntaan. Monet suuryritykset ovat jo vuosia sitten laajentaneet rekrytointiaan Suomen rajojen ulkopuolelle, vaikka kielitaitovaatimukset edelleen toisinaan rajoittavatkin työntekijöiden saatavuutta. Kieliongelma on kuitenkin poistumassa. Tämän vuoden Suuryritystutkimuksessa kysyttiin ensimmäistä kertaa, missä määrin suuryrityksissä on sellaisia työtehtäviä – sekä perustasolla että erityisosaajatasolla – joissa ei tarvitse osata suomen kieltä. Tulosten mukaan jopa kolmasosa suuryrityksistä arvioi, että niillä on ”runsaasti” työtehtäviä, joissa suomen kielen taito ei ole välttämätöntä.

Perustason työtehtävissä näin arvioi 29 prosenttia suuryrityksistä ja erityisosaajatyötehtävissä jopa 38 prosenttia.

Samalla yli kolmasosa kokee, että nykyhallituksen maahanmuuttopolitiikka vaikeuttaa huomattavasti sekä erityisosaajien että perustason työntekijöiden rekrytointia ulkomailta. Vastaavasti vain alle kolmannes suuryrityksistä on sitä mieltä, että hallituksen maahanmuuttopolitiikka ei huomattavasti vaikeuta työntekijöiden rekrytointia ulkomailta.

Hallituksen maahanmuuttopolitiikka hankaloittaa kaikenlaisen työvoiman rekrytointia

Nykyisen hallituksen maahanmuuttopolitiikka vaikeuttaa huomattavasti yrityksemme tarvitsemien erityisosaajien rekrytointia ulkomailta

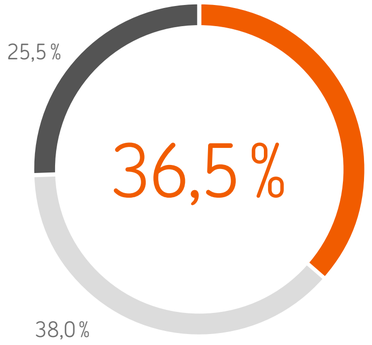

Nykyisen hallituksen maahanmuuttopolitiikka vaikeuttaa huomattavasti yrityksemme tarvitsemien perustason työntekijöiden rekrytointia ulkomailta

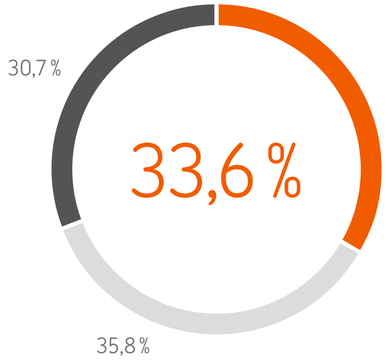

Samaa mieltä | Neutraali | Eri mieltä

Kansainvälinen kilpailukyky

Protektionismi ja suurten maiden jalkoihin jääminen on noussut huolenaiheeksi

Suomen suuryritykset toimivat yhä epävakaammassa ja vaikeammin ennustettavassa ympäristössä, jossa geopoliittiset jännitteet ja protektionismi luovat merkittäviä uhkia liiketoiminnalle. Monet suuryritykset joutuvat pohtimaan, kuinka säilyttää kilpailuetunsa globaalilla kentällä, kun perinteiset arvoketjut horjuvat ja globaalille kaupalle syntyy uusia, ennalta arvaamattomia esteitä. Maailman jakautuminen geopoliittisiin blokkeihin ja protektionismin lisääntyminen ovat keskeisiä huolenaiheita lähes 50 prosentille suuryrityksistä. Tämä kehitys kurittaa erityisesti niitä suuryrityksiämme, jotka ovat eniten riippuvaisia kansainvälisestä kaupankäynnistä. Tilanne huolestuttaa erityisesti teollisuuden ja kaupan alan suuryrityksiä.

Toisaalta yli viidennes suuryrityksistä ei pidä geopoliittista jakautumista ja lisääntynyttä protektionismia merkittävänä strategisena riskinä. Erityisesti ne yritykset, jotka keskittyvät tuotantoon ja asiakkuuksiin kotimarkkinoilla ja/tai EU:n sisämarkkinoilla, saattavat nähdä protektionismin nousussa myös mahdollisuuksia.

”

Näkemiin vanha maailmanjärjestys. Tariffit ja kauppablokit muokkaavat kansainvälistä kauppaa. Presidentti Trumpin verovähennykset vauhdittavat Amerikan taloutta. Maailma on uudessa asennossa. On aika päivittää maailmankuva. On aika päivittää strategiat.

Risto E. J. Penttilä
Toimitusjohtaja, Nordic West office

Puolet suuryrityksistä on huolissaan protektionismista

Maailman jakautuminen blokkeihin ja lisääntynyt protektionismi ovat suuri riski yrityksemme strategialle

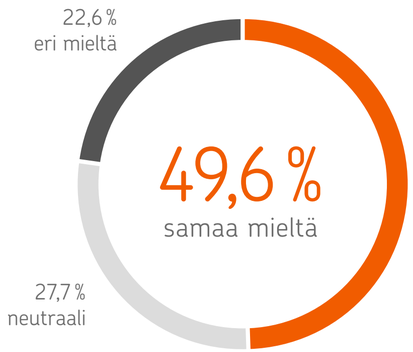

Etenkin kiinalaisten yritysten jalkoihin jääminen huolettaa

Jääminen kiinalaisten yritysten jalkoihin on suuri riski yrityksemme strategialle

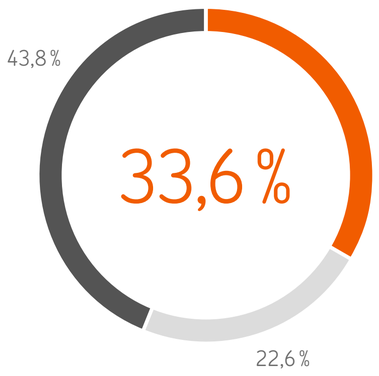

Jääminen Euroopan suurten maiden (Saksa, Ranska ja Italia) yritysten jalkoihin on suuri riski yrityksemme strategialle

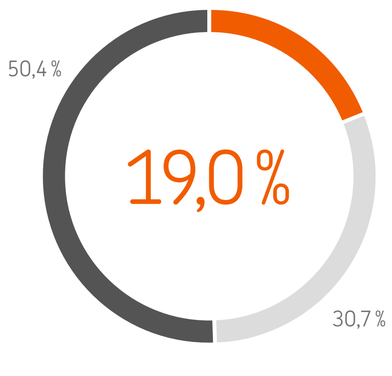

Jääminen yhdysvaltalaisten yritysten jalkoihin on suuri riski yrityksemme strategialle

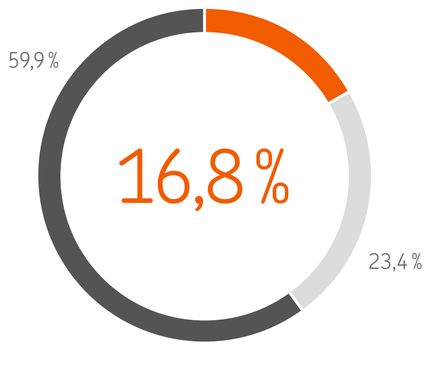

Samaa mieltä · Neutraali · Eri mieltä

Tämän vuoden tutkimuksessa keskityttiin erityisesti tarkastelemaan Suomen suuryritysten suhteellista asemaa kansainvälisessä kilpailussa. Huomattavin tulos on, että joka kolmas suuryritys kokee kiinalaisten yritysten jalkoihin jäämisen merkittäväksi strategiseksi riskiksi. Jääminen juuri kiinalaisten yritysten jalkoihin koetaan riskiksi etenkin teollisuudessa toimivissa suuryrityksissä, joista peräti 43 prosenttia näkee tämän riskinä. Euroopan suurten maiden yritysten jalkoihin jääminen puolestaan nähdään riskiksi lähes joka viidennessä suuryrityksessä – kuten myös yhdysvaltalaisten yritysten jalkoihin jääminen.

Kiina tarjoaa yhä vähemmän mahdollisuuksia

Kiinan nousu vahvistaa toimialaamme pitkällä aikavälillä

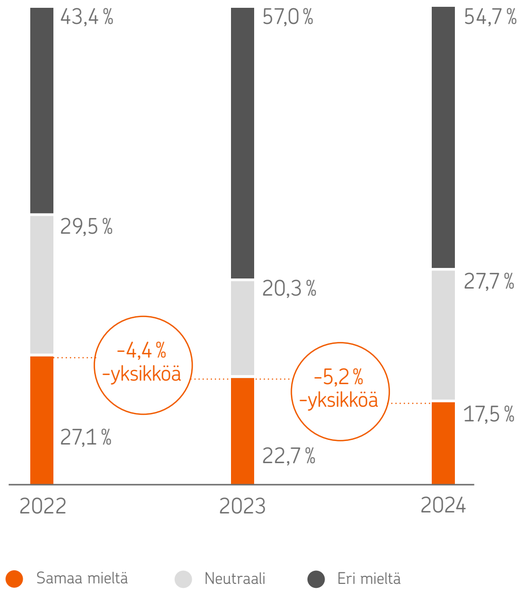

Erityisesti Yhdysvaltoihin liittyen kysyimme syksyllä 2024 toteutetussa Suuryritystutkimuksessa myös, että millaisia vaikutuksia Donald Trumpin vielä silloin mahdollisella valinnalla Yhdysvaltain presidentiksi olisi yritysten liiketoiminnalle. Tulosten perusteella Trumpin nousu Yhdysvaltain 47. presidentiksi aiheuttaa monelle suuryritystemme johtajalle päänvaivaa. Yli puolet vastaajista ennusti, että Trumpin valinta Yhdysvaltain presidentiksi ei tuo heidän näkökulmastaan parannuksia Euroopan, Kiinan tai Yhdysvaltojen kauppapolitiikkaan. Tekoälyn sääntelyn ja geopoliittisten kysymysten kuten Ukrainan ja Lähi-idän sotien kohdalla huoli oli myös laajaa. Kaiken kaikkiaan suuryritysten johtajat ounastelivat Trumpin presidenttiyden lisäävän enemmän epävarmuutta yritystensä liiketoimintaan kuin Kamala Harrisin.

Jos transatlanttisissa suhteissa nähdään mitään valonpilkettä, se kohdistuu lähinnä Suomen Nato-jäsenyyteen. Edellisvuoden Suuryritystutkimuksessa tarkasteltiin ensimmäistä kertaa suuryritysten näkemyksiä Suomen silloin tuoreesta Nato-jäsenyydestä. Tuolloin alle kolmannes vastaajayrityksistä ilmoitti, että Nato-jäsenyys oli avannut heille uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Vuoden aikana tämä osuus on kasvanut lähes 12 prosenttiyksikköä, 32 prosentista 44 prosenttiin.

Yhä useampi suuryrityksen johtaja näkee nyt, että Kiinan nousulla on negatiivisia vaikutuksia yrityksen toimialalle. Nyt jo 55 prosenttia yritysjohtajista uskoo, että Kiinan nousu heikentää yrityksen toimialaa – lukema, joka oli 12 prosenttiyksikköä alempi vain kaksi vuotta aiemmin. Vastaavasti vain alle viidennes yrityksistä arvioi Kiinan nousun vahvistavan liiketoimintaa koko toimialan tasolla.

Samaan aikaan maailman väkirikkaimmaksi maaksi nousseen Intian katsotaan tarjoavan pikemminkin mahdollisuuksia kuin haasteita Suomen suuryrityksille. Noin kolmannes suuryrityksistä näkee Intian vahvistumisen Kiinan haastajaksi tarjoavan positiivisia liiketoimintamahdollisuuksia. Tosin neutraalisti asiaan suhtautuvien osuus on tätäkin suurempi, 39 prosenttia. Tämä osoittaa, että Intian vahvistuminen nähdään pääsääntöisesti vielä kysymysmerkkinä Suomen suuryritysten keskuudessa.

Suurten kilpailijamaiden suuret elinkeinotuet huolettavat

Elinkeinotukien rooli kansallisen kilpailukyvyn vahvistamisessa on noussut entistä tärkeämmäksi ympäri maailman. Tähän liittyen on ilmiselvää, että suurissa maissa tukien kokonaismäärät ovat absoluuttisesti merkittävästi suurempia kuin Suomen kaltaisissa pienissä maissa. Mutta kuinka suuria elinkeinotuet ovat suhteellisesti maamme kokoon nähden? Valtioneuvoston selvityksen mukaan vuonna 2023 Suomen yritykset saivat maksettuja suoria tukia yhteensä noin neljä miljardia euroa[1]. Jos tuet jaettaisiin kaikkien aktiivisten suomalaisten yritysten kesken tasan,[2] jokainen saisi tukea reilu 9 000 euroa. Samalla esimerkiksi Saksan liittovaltio budjetoi vuonna 2023 pelkästään digitalisaation ja vihreän siirtymän tukemiseen noin 71,5 miljardia euroa.[3] Vaikka tämä summa ei ole täysin vertailukelpoinen, pelkästään tämän tuen jakautuminen tasaisesti kaikille Saksassa toimiville yrityksille[4] tarkoittaisi yli 20 000 euron vuosittaista tukea per yritys. Johtopäätöksenä on siis, että Suomessa elinkeinotuet ovat sekä absoluuttisesti että suhteellisesti pienempiä kuin monissa isoissa maissa.

[1] Valtioneuvosto. (2024). Yritystukien määrä kasvaa – ja vain pieni osa niistä edistää tuottavuutta. Noudettu 10.1.2025 osoitteesta https://valtioneuvosto.fi/-/1410877/yritystukien-maara-kasvaa-ja-vain-pieni-osa-niista-edistaa-tuottavuutta

[2] Tilastokeskus. (n.d.). Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto. Noudettu 10.1.2025 osoitteesta https://stat.fi/tilasto/yrti

[3] Keskuskauppakamari. (2023). Maakatsaus: Saksa 01/2023. Noudettu 10.1.2025 osoitteesta https://kauppakamari.fi/wp-content/uploads/2023/04/Maakatsaus_Saksa_01-2023.pdf

[4] Saksan liittotasavallan tilastokeskus (Destatis). (n.d.). Business register. Noudettu 10.1.2025 osoitteesta https://www.destatis.de/EN/Themes/Economic-Sectors-Enterprises/Enterprises/Business-Register/Tables/business-register.html

Suurten EU-maiden elinkeinotuet ovat isoin haaste

Suurten eurooppalaisten valtioiden lisääntyneet elinkeinotuet ovat yrityksellemme uhka

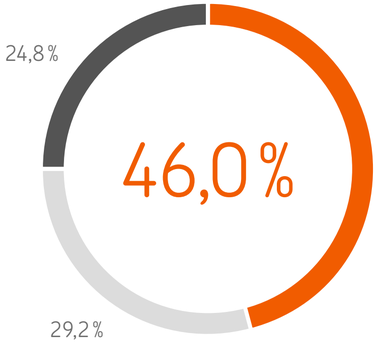

Kiinan lisääntyneet elinkeinotuet ovat yrityksellemme uhka

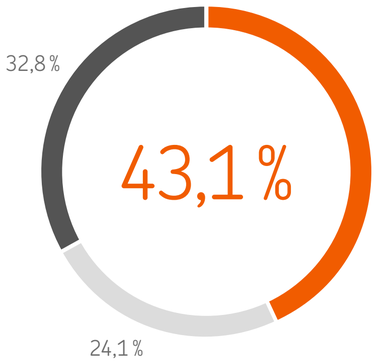

Yhdysvaltojen lisääntyneet elinkeinotuet ovat yrityksellemme uhka

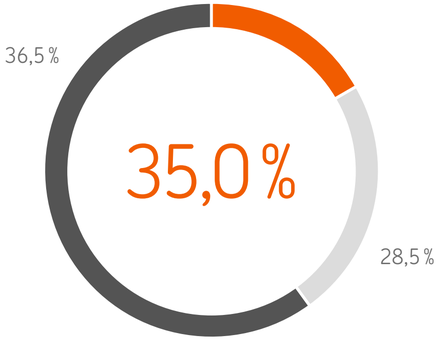

Samaa mieltä | Neutraali | Eri mieltä

Tätä problematiikkaa heijastellen tämän vuoden Suuryritystutkimuksessa esitettiin suuryrityksille ensimmäistä kertaa kysymyksiä juuri suurten kilpailijamaiden elinkeinotukiin liittyen. Vastausten perusteella erityisesti Euroopan suurten maiden kuten Saksan, Ranskan ja Italian antamat elinkeinotuet koetaan uhkaaviksi suuressa osassa suuryrityksistämme. Lähes puolet suuryrityksistä kokee näiden maiden kasvaneet tukipaketit uhkana. Myös noin 40 prosenttia suuryrityksistä pitää Kiinan ja Yhdysvaltojen kasvavia elinkeinotukia uhkana. Suurvaltojen merkittävät tuet strategisille aloille kuten vihreälle teknologialle ja puolustusteollisuudelle asettavat suuryrityksemme usein altavastaajan asemaan kansainvälisessä kilpailussa Esimerkiksi Kiina suuntasi vuonna 2022 suoria rahallisia tukia vihreän siirtymän edistämiseen varsinkin sähkö- ja kemianteollisuuden sekä ICT-sektorin kiinalaisille yrityksille.[5]

[5] Rotunno, L., & Ruta, M. (2024). Trade implications of China's subsidies. IMF Working Papers. https://doi.org/10.5089/9798400282478.001

Alle 1/5

suuryrityksistä kokee valtion elinkeinotuet riittäviksi

Huoleen isojen maiden elinkeinotuesta niveltyy se, että suuryritykset kokevat vastaavasti Suomen elinkeinotukien olevan riittämättömiä. Vain alle viidennes suuryrityksistä kokee Suomen elinkeinotukien olevan riittäviä kansainvälisessä kilpailussa. Tämä heikentää suomalaisten yritysten asemia kansainvälisessä kilpailussa – valitettavasti mukaan lukien myös Euroopan sisämarkkinoilla, joilla etenkin suurten EU-maiden suuret tuet oman maan yrityksille ovat todellisuutta.

Näkemykset Suomen elinkeinotuista jakautuvat

Suomen valtion elinkeinotuet ovat riittäviä kansainvälisessä kilpailussa

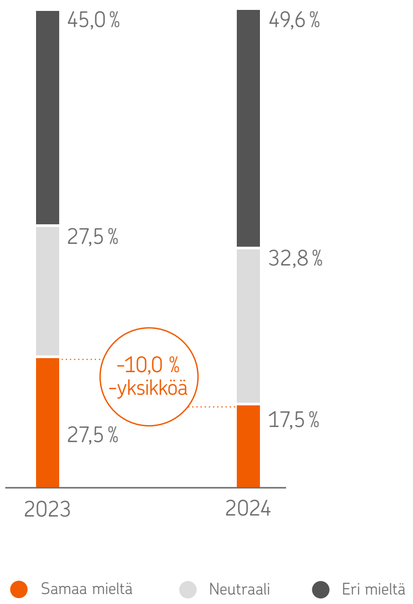

Byrokratian vähentäminen nähdään ensisijaisena yhteiskunnalta toivottavana vastalääkkeenä

Miten voisimme yhteiskuntana varmistaa sen, että Suomen suuryritykset eivät jää tulevaisuudessa muiden maiden yritysten jalkoihin? Tämän vuoden Suuryritystutkimuksessa kysyttiin ensimmäistä kertaa, mitkä yhteiskunnalliset tekijät tai toimenpiteet ehkäisisivät – rokotteen tai vastalääkkeen tavoin – suuryritysten kansainvälistä kilpailukykyä suhteessa esimerkiksi kiinalaisiin tai yhdysvaltalaisiin yrityksiin. Tulosten perusteella näyttää siltä, että elinkeinotuet ja verohelpotukset eivät nousekaan rokote- tai vastalääkelistan kärkeen.

Sen sijaan listan kärkeen nousee viranomaisprosessien sujuvoittaminen Suomessa ja Euroopassa sekä sääntelyn vähentäminen. Noin 75–85 prosenttia suuryrityksistä kokee, että nämä tekijät auttaisivat varmistamaan, ettei yritys jää kiinalaisten tai yhdysvaltalaisten yritysten jalkoihin. Tämä vertautuu siihen, että ainoastaan selvästi alle puolet (39 prosenttia) yrityksistä näkee suurempien rahallisten tukien ja avustusten Suomen valtiolta auttavan ratkaisevasti asiaa. Huomionarvoista tuloksissa on ennen kaikkea se, että tärkeimpänä vastalääkkeenä suuryritykset näkevät nimenomaan virastojen ja viranomaisten prosessien sujuvoittamisen – ei niinkään hallituksen politiikan muuttamisen.

Omalla tavallaan viranomaisten toiminnan sujuvoittamiseen liittyy myös se, että suuryritysten johtajat nostavat toiseksi tärkeimmäksi vastalääkkeeksi

”

Protektionismin lisääntyminen on Suomen suuryrityksille kasvava huolenaihe ja samanaikaisesti yritykset ovat entistä enemmän huolissaan kilpailukyvystään erityisesti kiinalaisten yritysten suhteen. Keinona kauppa- ja teollisuuspolitiikalle nousee esiin erityisesti byrokratian ja sääntelyn sujuvoittaminen sekä Suomessa että laajemminkin Euroopassa.

Kai Öistämö
Toimitusjohtaja, Vaisala

kiinalaisia ja yhdysvaltalaisia yrityksiä vastaan sen, että Euroopan keskuspankki tekisi määrätietoisempaa työtä korkojen laskemiseksi. Ilmeisesti yritysjohtajat pelkäävät, että Euroopan keskuspankki jää taas passiivisesti seuraamaan Yhdysvaltain keskuspankki Fedin toimenpiteitä kuten 2010-luvun alussa. Silloin ainakin yhdysvaltalaiset yritykset saisivat edelleen tarpeetonta kilpailuetua ja etumatkaa eurooppalaisiin ja suomalaisiin yrityksiin verrattuna.

Osin poliittinen ja ei-poliittinen vastalääke on puolestaan se, että ulkomaisten työntekijöiden rekrytointia ja maahantuloa pitäisi suuryritysten mukaan merkittävästi helpottaa. Noin 45 prosenttia johtajista näkee, että sekä perustason työntekijöiden että erityisosaajien ulkomailta rekrytoinnin ja maahantulon helpottaminen auttaisi ”ratkaisevasti” yritysten kilpailukykyä. Lisäksi noin 20 prosenttia johtajista kokee, että tämä auttaisi ”kohtalaisesti” asiaa. Huomattavaa on, että tätäkin vastalääkettä suuryritysten johtajat pitävät tärkeämpänä kuin sitä, että Suomen valtiolta saisi suurempia rahallisia tukia ja avustuksia.

Osaltaan kilpailukykyyn liittyen Suuryritystutkimuksessa pyydettiin vastaajia lopuksi tänäkin vuonna tunnistamaan tekijöitä, jotka tuottavat eniten haavoittuvuuksia heidän liiketoiminnalleen. Tässä osiossa johtajille esiteltiin tänä vuonna kymmenen ajankohtaista haavoittuvuutta tai riskiä, joista kukin vastaaja sai valita kolme keskeisintä oman yrityksensä kannalta.

Byrokratian sujuvoittaminen on tärkeämpi vastalääke kuin elinkeinotuet ja verohelpotukset

Miten ympäröivä yhteiskunta voisi auttaa yritysten kilpailukykyä – etenkin suhteessa amerikkalaisiin ja kiinalaisiin yrityksiin?

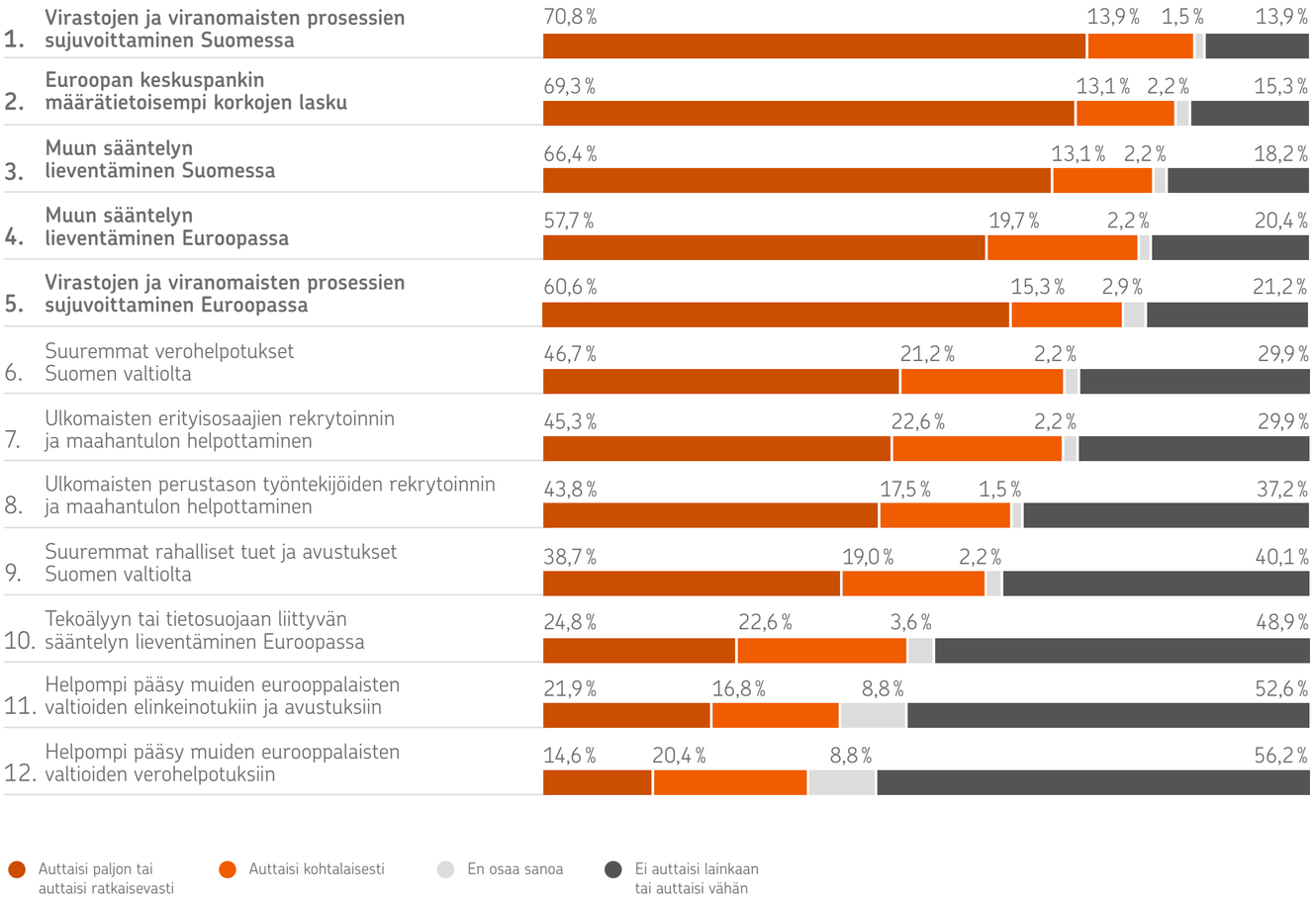

Inflaation paluu ja työntekijöiden saatavuus ovat suurimmat riskit

Mitkä seuraavista tekijöistä luovat eniten haavoittuvuuksia tai riskejä liiketoiminnallenne?*

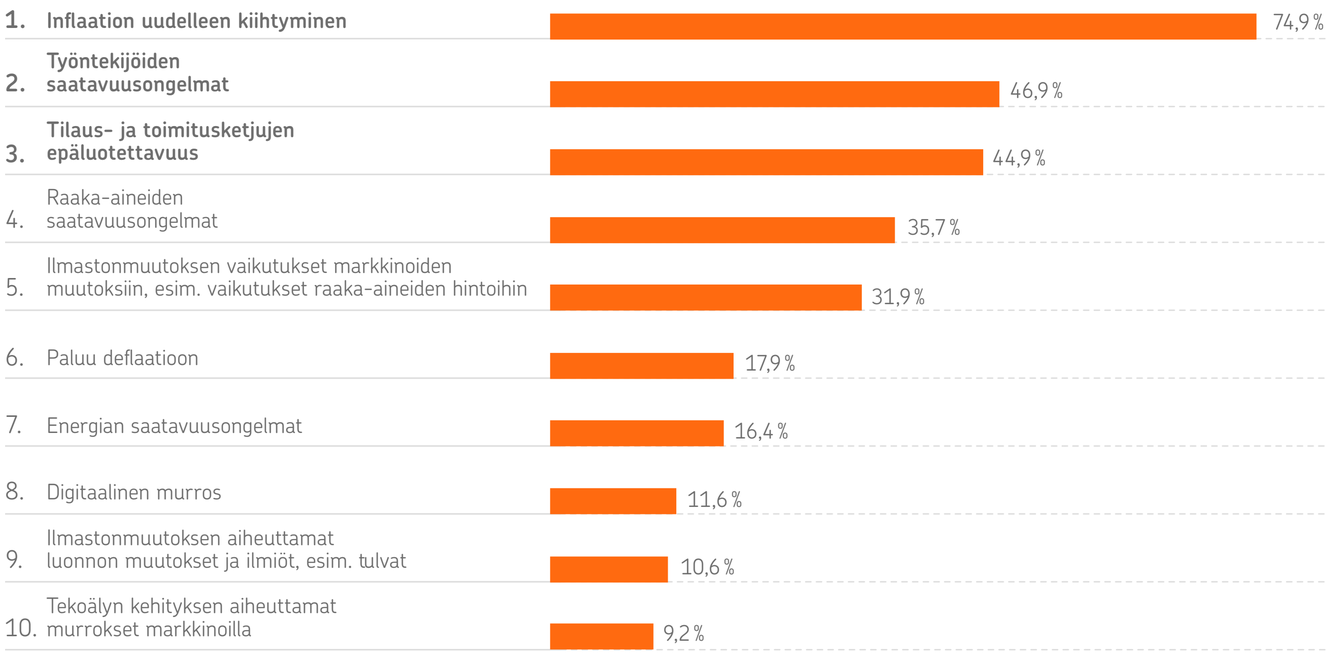

*Vastanneet suuryritykset valitsivat esitetyistä kymmenestä vaihtoehdoista kolme (3) tekijää, jotka luovat heidän mielestään eniten haavoittuvuuksia tai riskejä liiketoiminnalleen.

Tuloksissa haavoittuvuustekijöiden hierarkia on selkeä. Suurin huolenaihe suuryritysten johtajille oli vastaushetkellä inflaation uudelleen kiihtyminen. Tämä erottuu selvästi tärkeimpänä riskitekijänä vastaajien keskuudessa, sillä peräti kolme neljästä vastaajasta valitsi inflaation kolmen merkittävimmän haavoittuvuustekijän joukkoon. Inflaation jälkeen merkittävimpiä riskejä aiheuttavat työntekijöiden saatavuus sekä tilaus- ja toimitusketjujen häiriöt. Nämä riskit listasi kolmen merkittävimmän joukkoon 40–50 prosenttia vastanneista. Lisäksi lähes kolmannes suuryrityksistä nosti ilmastonmuutoksen markkinavaikutukset kuten raaka-aineiden hintojen muutokset kolmen suurimman haavoittuvuustekijän joukkoon.

Digitaalinen murros sen sijaan nähdään edelleen varsin pieneksi huolenaiheeksi. Sen valitsi kolmen merkittävimmän riskin joukkoon vain noin 10 prosenttia suuryrityksistä. Myöskään tekoälyn kehityksen aiheuttamat markkinamurrokset eivät näyttäydy suurena riskinä – vain alle kymmenesosa suuryrityksistä pitää tekoälyä uhkana liiketoiminnalleen. Nämä tulokset voivat johtua siitä, että digitaalinen murros ja tekoäly nähdään pääasiassa positiivisina mahdollisuuksina liiketoiminnalle, ja suuryritykset panostavat proaktiivisesti niiden hyödyntämiseen osana liiketoimintansa kehittämistä.

9/10

suuryrityksistä ei pidä tekoälyn kehittymistä suurena riskinä

Yhteenvetona Suomen suuryritykset toimivat keskellä ennennäkemätöntä epävarmuutta ja kiristyvää kansainvälistä kilpailua, jossa kotikentän tuki on tärkeämpää kuin koskaan. Suuryritystutkimuksen tulosten perusteella kilpailukyvyn parantaminen edellyttää ennen kaikkea sujuvampia viranomaisprosesseja ja sääntelyn keventämistä sekä Suomessa että Euroopassa. Viranomaisprosessien sujuvoittamistoiveen voi katsoa sisältävän myös vahvat toiveet siitä, että Euroopan keskuspankki laskisi korkotasoa, ja siitä, että Suomen hallitus ja viranomaiset helpottaisivat ulkomaisten työntekijöiden rekrytointia ja maahantuloa. Näillä konkreettisilla toimilla vahvistettaisiin Suomen suuryritysten globaalia kilpailukykyä, ehkäistäisiin kiinalaisten ja amerikkalaisten yritysten jalkoihin jäämistä ja luotaisiin vankempi perusta uusien suomalaisten menestystarinoiden synnylle kansainvälisillä markkinoilla.

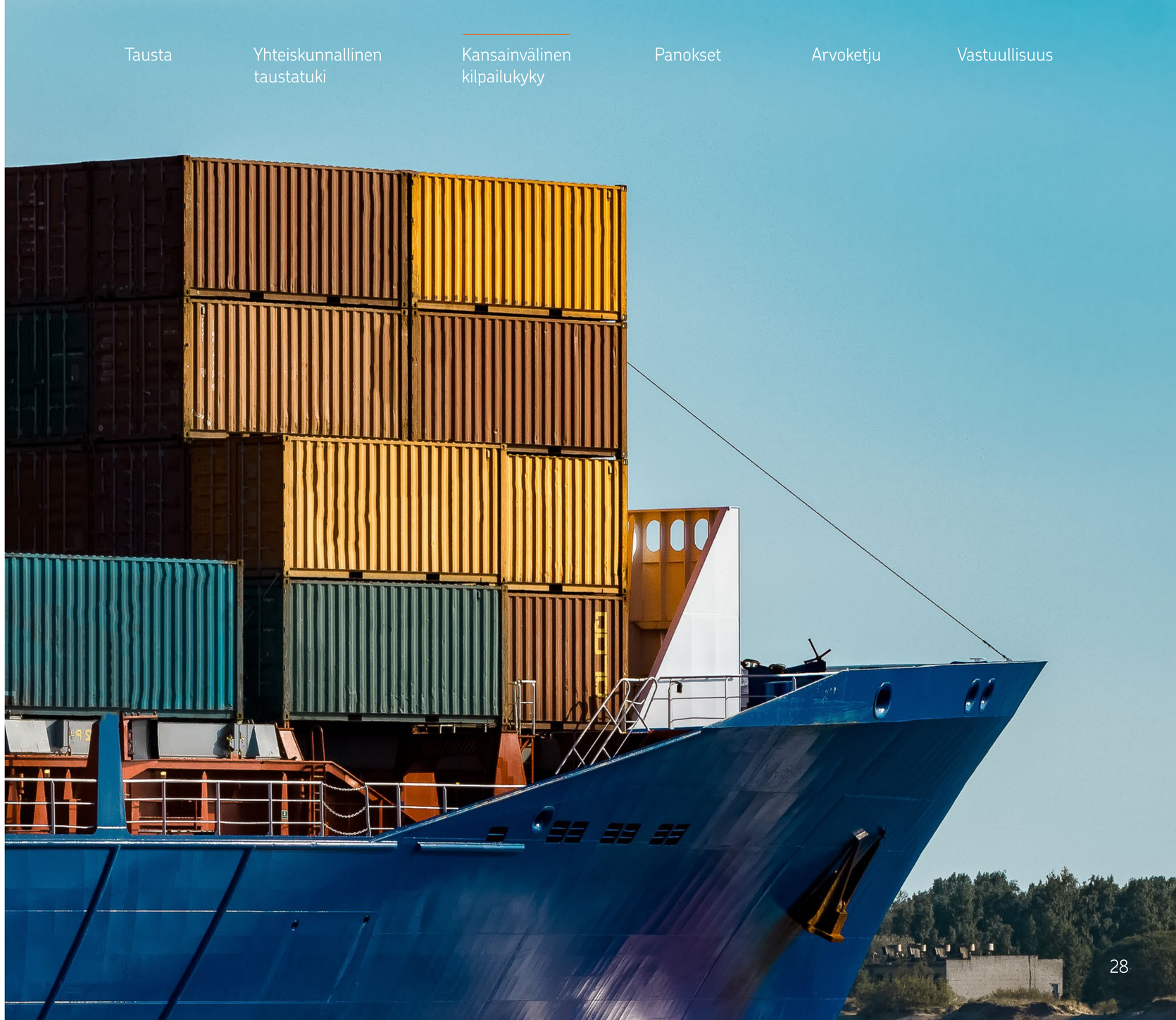

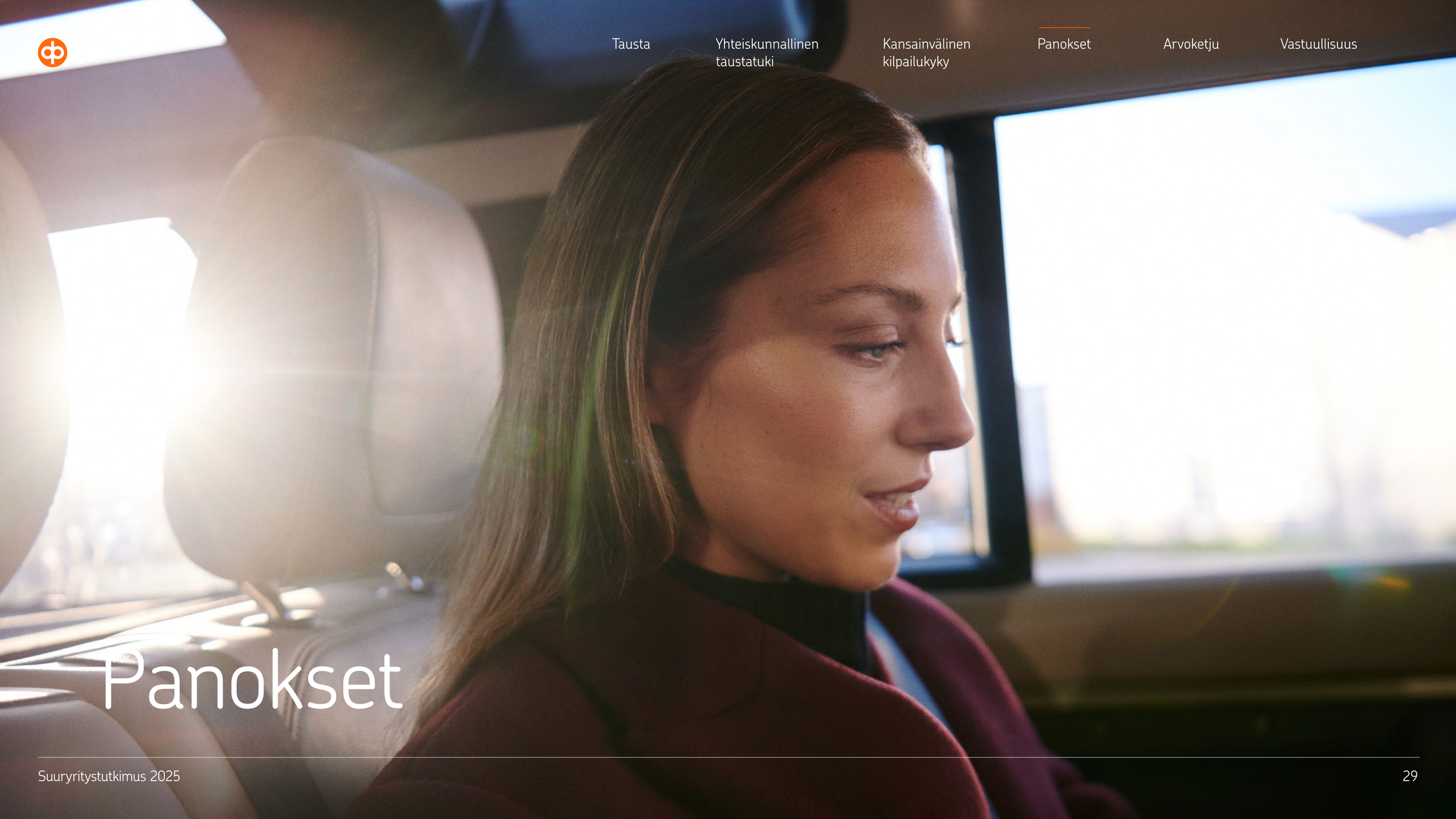

Panokset

Liiketoiminnan radikaaliin uudistamiseen keskittyy hyvin harva suuryritys

Suomen Pankin joulukuun 2024 väliennusteessa[6] talouden näkymät vuodelle 2025 antavat viitteitä uusista investointimahdollisuuksista suuryrityksille sekä kotimarkkinoilla että kansainvälisillä areenoilla. Investointien ennakoidaan elpyvän, kun yleinen korkotason lasku madaltaa lainakustannuksia ja rohkaisee yrityksiä toteuttamaan aiemmin lykättyjä kehityshankkeita. Suomen Pankin ennustama maltillinen inflaatio, korkotason lasku ja sitä kautta kuluttajien ostovoiman parantuminen luovat toteutuessaan suotuisampaa toimintaympäristöä erityisesti kotimaan markkinoille keskittyville suuryrityksille. Kansainvälisesti euroalueen ennakoitu talouden vahvistuminen – lukuun ottamatta Saksaa – puolestaan tukenee vientimarkkinoiden elpymistä tarjoten vientiyrityksille mahdollisuuksia laajentaa toimintaansa ja käynnistää strategisia investointeja ulkomailla.

Korkotason odottamattoman voimakas lasku olikin yksi harvoista vuoden 2024 loppupuoliskon merkittävistä valonpilkahduksista. Lähes kaikki suuryritykset arvioivat, että korkotason lasku avaa uusia mahdollisuuksia vuodesta 2025 alkaen, erityisesti asiakaskysynnän kasvun kautta. Kuitenkin valtaosa yrityksistä uskoo, että korkotason laskun konkreettiset vaikutukset liiketoiminnan vauhdittamiseen näkyvät vasta vuoden 2025 jälkimmäisellä puoliskolla.

[6] Suomen Pankki. (2024). Talouskasvu viriää vähitellen - Euro & Talous. Noudettu 10.1.2025 osoitteesta https://www.suomenpankki.fi/globalassets/bof/fi/ajankohtaista/puheet/2024/241217-euro-ja-talous-ennuste.pdf

Vuoden 2025 jälkipuoliskolla alkaa helpottaa

Milloin arvioitte korkotilanteen kehittyvän niin, että se alkaa vauhdittaa liiketoimintaanne?*

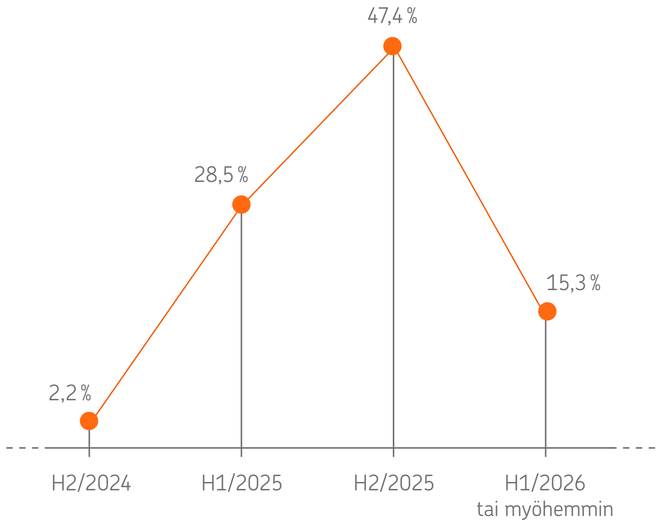

%-osuus vastanneista suuryrityksistä

*'En osaa sanoa' -vastausten %-osuutta (6,6 %) ei esitetä kuviossa.

Etenkin asiakaskysynnän uskotaan vahvistuvan korkojen laskiessa

Tuottaako korkotason lasku Suomessa yrityksellenne mahdollisuuksia vuoden 2025 aikana?

Mitä erityisiä mahdollisuuksia korkotason lasku tuottaa yrityksellenne vuodelle 2025?

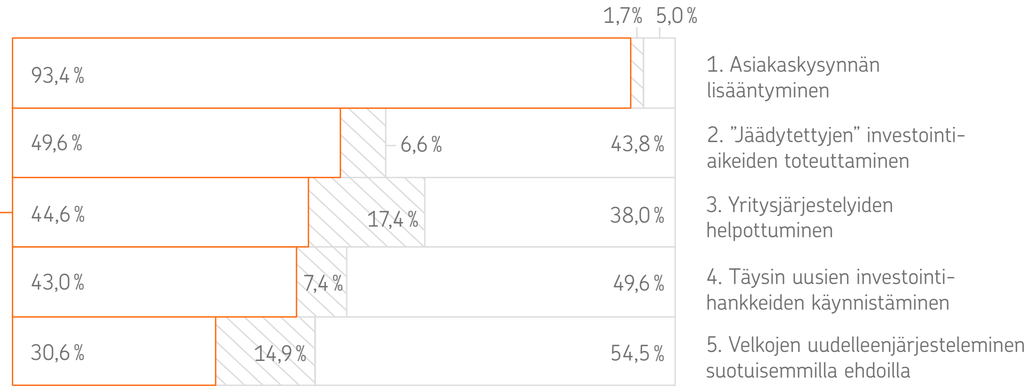

Kyllä
En osaa sanoa
Ei

Kyllä
En osaa sanoa
Ei

1/2

vastanneista suuryrityksistä tähtää pääsääntöisesti tehostamiseen

Vaikka talouden elpymisen merkkejä on havaittavissa, suuryritysten tunnelmat vuoden 2024 loppupuolella olivat kuitenkin varovaiset liiketoiminnan kehittämispanostusten osalta.

Suuryritystutkimuksen ydinkysymyksiä on jo monen vuoden ajan ollut, että tähtäävätkö vastaajayritykset tulevana vuonna ”pääsääntöisesti toiminnan tehostamiseen ja tuottavuuden lisäämiseen”, vai ”toiminnan laajentamiseen ja edelleen kehittämiseen”. Vuoden 2024 loppupuolella yli puolet kyselyyn vastanneista suuryritysten johtajista totesi yritystensä tähtäävän vuonna 2025 pääsääntöisesti edelliseen, eli toiminnan tehostamiseen ja tuottavuuden lisäämiseen. Tämä osuus on noussut tasaisesti aina loppuvuodesta 2021 ennen Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainaan, jolloin vain alle kolmannes suuryrityksistä vastasi tähtäävänsä pääsääntöisesti toiminnan tehostamiseen ja tuottavuuden lisäämiseen. Samalla aikajänteellä osuus niistä suuryrityksistä, jotka tähtäävät pääsääntöisesti toiminnan laajentamiseen ja edelleen kehittämiseen on laskenut reilusta kolmanneksesta loppuvuonna 2021 kuudennekseen loppuvuonna 2024. Tosin tässä kysymyksessä voidaan nähdä se valonpilkahdus, että lukema on noussut loppuvuonna 2023 mitatulta kaikkien aikojen alhaisimmalta tasolta neljä prosenttiyksikköä ylöspäin. Toimialojen välillä on myös eroja: esimerkiksi teollisuuden suuryrityksistä 18 prosenttia tähtää strategiassaan ensisijaisesti toiminnan laajentamiseen ja kehittämiseen, kun taas kaupan alan yrityksistä vain kymmenen prosenttia ilmoittaa toimivansa näin.

Alle kymmenesosa yrityksistä aikoo kohdistaa investointinsa vuonna 2025 enemmän kokonaan uusiin liiketoimintoihin kuin nykyisiin. Vastaavasti jopa noin 60 prosenttia yrityksistä aikoo kohdistaa investointinsa pääosin tai pelkästään nykyisiin liiketoimintoihin. Vain harvalla suuryrityksellä on vuonna 2025 aikeita tai rohkeutta investoida liiketoimintansa merkittävään uudistamiseen.

Suuryritysten strategiset valinnat: Tähtäämme...

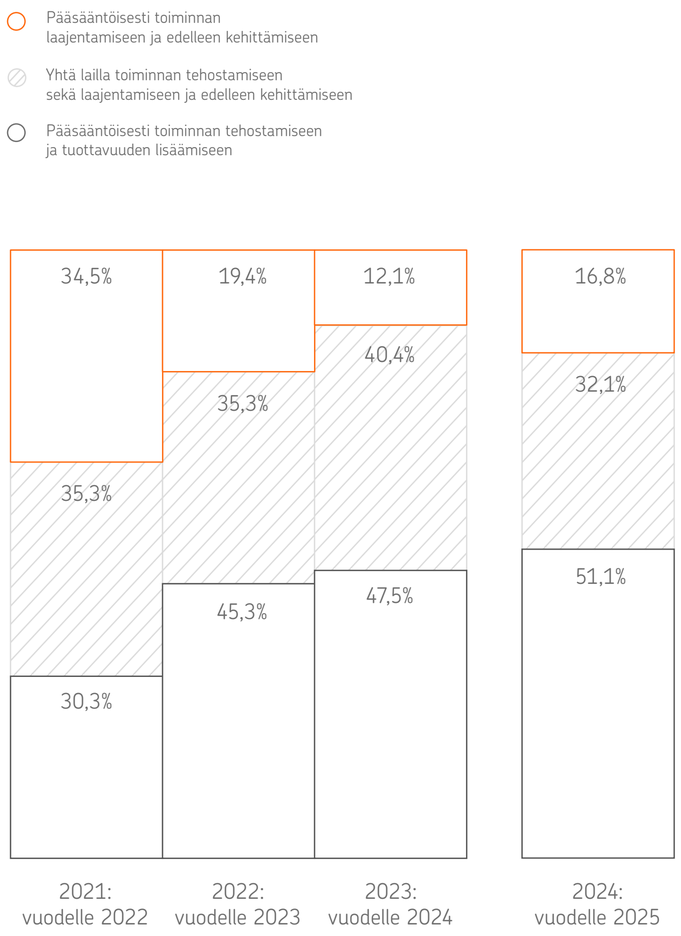

”

Uudistumis- ja kasvumahdollisuuksien aktiivisen etsinnän pitäisi olla keskeinen asia yritysten agendalla. Omistajien, hallitusten ja ylimmän johdon tulisi viimeistään nyt havahtua siihen, että vastuullinen johtaminen ei tarkoita riskien välttämistä, vaan rohkeaa eteenpäin menemistä ja yhtiön kasvupotentiaalin maksimaalista hyödyntämistä.

Aaro Cantell
Hallituksen puheenjohtaja, Elinkeinoelämän keskusliitto

Alle kymmenesosa investoi kokonaan uusiin liiketoimintoihin

Missä määrin yrityksenne investoinnit vuonna 2025 kohdistuvat nykyisiin liiketoimintoihin vs. kokonaan uusiin liiketoimintoihin?

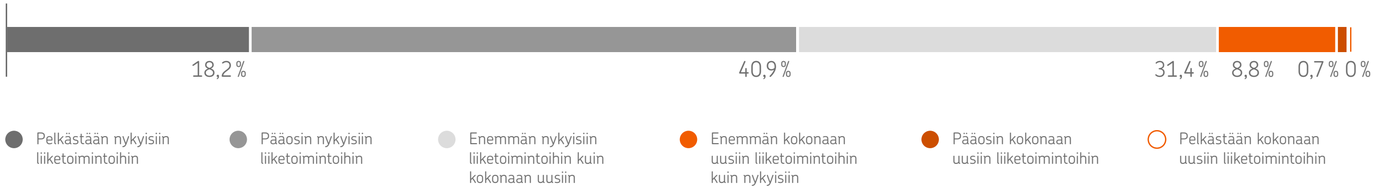

Ainoastaan tekoälyyn kohdistuvat investoinnit kasvavat reilusti

Investointien yleisen tason prioriteettien lisäksi Suuryritystutkimus on jo yli vuosikymmenen ajan kartoittanut suuryritysten investointisuunnitelmia tiedustelemalla, ”kuinka monta prosenttia enemmän tai vähemmän yritys aikoo budjetoida ensi vuonna seuraaviin kohteisiin”. Kysyttävinä ”kohteina” on pitkä lista sekä aineellisia että aineettomia investointikohteita. Negatiiviset vs. positiiviset prosenttivastaukset kysymykseen kertovat jo sellaisinaan suuryritysten investointiaikeiden kehityksestä seuraavana vuonna edellisvuoteen nähden. Lisäksi vastausten vertailu eri vuosien tutkimusten välillä tarjoaa arvokasta pidemmän aikavälin näkymää yritysten strategisiin painotuksiin ja investointien mukautumiseen muuttuvassa toimintaympäristössä.

Tämän vuoden tulosten perusteella aineellisten investointien kasvu jatkuu maltillisena. Tuotantokapasiteetin lisäys- ja kehitysinvestointien vuosikasvuksi arvioidaan keskimäärin vain 0,6 prosenttia vuodelle 2025. Sitä vastoin kaupallisiin myyntitiloihin tehtävät kehitysinvestoinnit osoittavat tiettyä elpymistä kohoten edellisvuoden nollakasvusta keskimäärin 1,3 prosentin kasvuun vuonna 2025. Muihin työ- ja toimitiloihin tehtävien investointien arvioidaan kutistuvan jo neljättä vuotta peräkkäin (-1,1 prosenttia). Tämä heijastanee suuryritysten pyrkimystä tehostaa tilankäyttöä, kun työympäristöt ja etätyön rooli hakevat edelleen uutta muotoaan COVID-19-pandemian jälkeisessä ajassa. Tämän kanssa linjassa on myös se, että investoinnit IT- ja tietojärjestelmien hankintaan ja kehitykseen ovat vastaavasti kasvussa jo neljättä vuotta peräkkäin: näihin investointeihin budjetoidaan vuonna 2025 noin kaksi prosenttia enemmän kuin vuonna 2024.

Se, että kaikki muut edellä mainitut aineelliset investoinnit paitsi IT- ja tietojärjestelmähankinnat jäävät vuonna 2025 selvästi alle Suomen Pankin ennustaman 1,4–1,8 prosentin inflaatiotason, heijastaa suuryritysten edellä kuvattua varovaisuutta liiketoiminnan laajentamisen ja uudistamisen suhteen.

Myös aineettomiin investointeihin aiotaan tehdä viime vuosien tapaan pääosin vain varovaisia lisäyksiä. Kenties kaikista tärkeimpiin aineettomiin investointeihin – tuote- ja palveluparannusprojekteihin (+1,7 prosenttia) ja täysin uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen (+2,1 prosenttia) – aiotaan panostaa vain suunnilleen inflaation verran enemmän vuonna 2025 kuin vuonna 2024. Onkin hälyttävää, että jo kolmatta vuotta peräkkäin suuryritykset eivät suunnittele lisäävänsä tuote- ja palvelukehityksen investointejaan inflaatiota enempää. Vaikka Suomen uusi, kunnianhimoinen T&K-laki[7] tähtää tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan suunnattavien euromääräisten panostusten huomattavaan kasvattamiseen, se ei ainakaan toistaiseksi ole onnistunut lisäämään suuryritysten halukkuutta panostaa TKI-toimintaan.

[7] T&K-lain tavoitteena on lisätä valtion rahoitusta tutkimus- ja kehittämistoimintaan. T&K-laki asettaa aikajänteeksi vuosien 2024–2030 välisen ajanjakson, jolloin valtion tutkimus- ja kehittämismäärärahoja nostetaan asteittain. Tavoitteena on, että nämä määrärahat saavuttavat 1,2 % osuuden bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä.

Investoinnit tuotantoon ja IT:hen kasvavat vain vähän

Arvioitu aineellisten investointien suhteellinen muutos

IT-/tietojärjestelmien hankinta ja kehitys

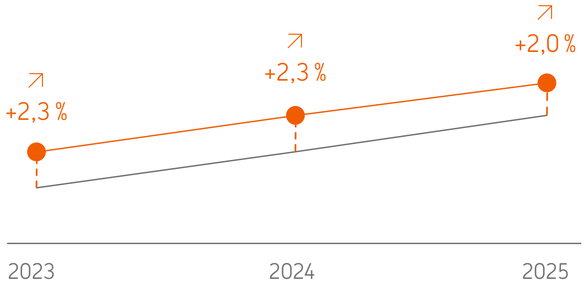

Tuotantokapasiteetin tai tuotantotilojen lisäys tai kehitys

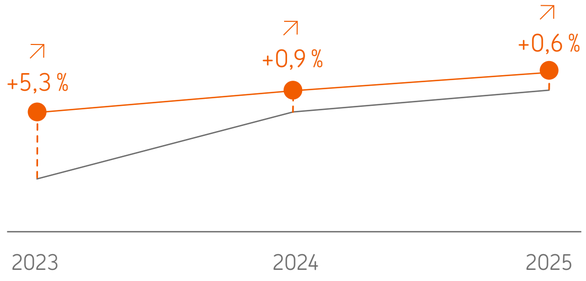

Arvioitu vuosimuutos, % — Investointien kumulatiivinen kehitys

Investointeja tuotekehitykseen ja myyntiin ei vieläkään kasvateta

Arvioitu aineettomien investointien suhteellinen muutos

Tuote- tai palveluparannusprojektit

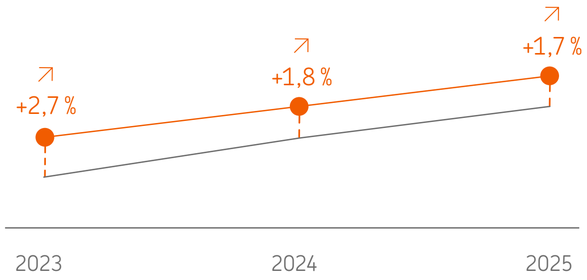

Täysin uusien tuotteiden tai palveluiden tutkimus ja kehitys

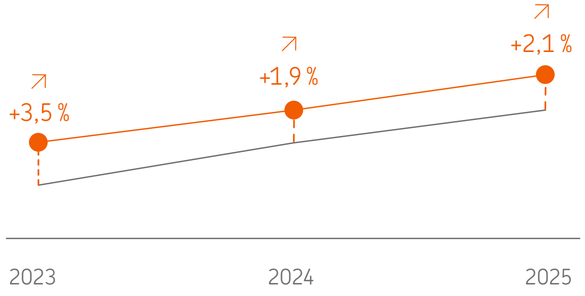

Tuotteiden tai palveluiden digitalisointi

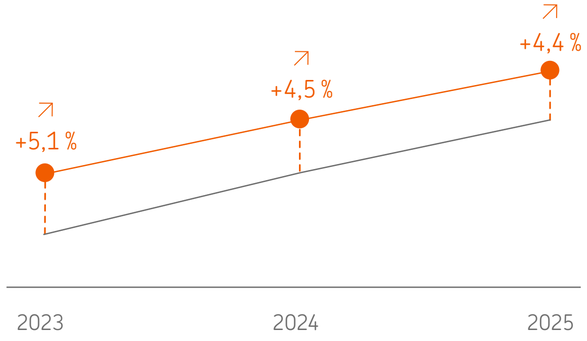

Myyntitoiminta

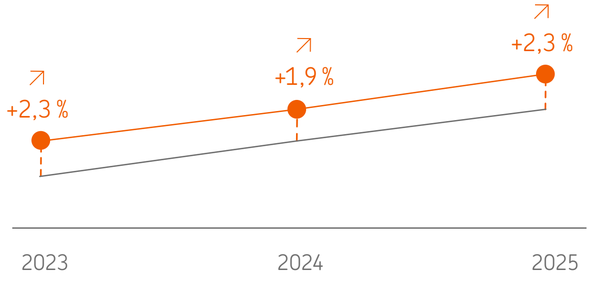

● Arvioitu vuosimuutos, % — Investointien kumulatiivinen kehitys

Tuote- ja palvelukehitykseen suunnattavista investoinneista ainoastaan tuotteiden ja palveluiden digitalisointiin kohdistuvien panostusten ennustetaan jatkuvan melko vahvoina vuonna 2025. Suuryritykset ennustavat nimittäin lisäävänsä tuotteiden ja palveluiden digitalisointiin kohdistuvia investointejaan 4,4 prosentilla.

Tuotteiden ja palveluiden digitalisoinnin ohella myyntikanaviin ja -toimintaan aiotaan investoida maltillisesti, 2,3 prosenttia enemmän vuonna 2025. Sen sijaan markkinointiviestinnän ja PR-toiminnan budjetteihin ei odoteta merkittäviä muutoksia. Edellisvuonna vastaajat ennakoivat jopa leikkauksia näihin budjetteihin, ja vuoden 2025 arvioiden mukaan ne pysyvät keskimäärin samalla tasolla kuin vuonna 2024. Tätä perinteisen markkinointiviestinnän ja PR-toiminnan budjettien kasvua saattaa tosin hillitä markkinointiviestinnän automatisoitujen tekoälytyökalujen hyödyntäminen yhä useammassa suuryrityksessä.

1,7–2,1 %

panostukset tuote- ja palvelukehitykseen vuonna 2025 eivät merkittävästi ylitä Suomen ennustettua inflaatiovauhtia.

Suuryritykset näyttävät toistaiseksi jatkavan varovaisella linjalla myös yritysjärjestelyiden ja henkilöstökehittämisen alueilla, sillä näihin ennakoidaan vain 1,3–1,4 prosentin kasvua. Myös toimitusketjun hallintaan liittyviin panostuksiin, kuten toimittaja- ja alihankkijasuhteiden luomiseen ja ylläpitoon, ennustetaan vain pientä 0,9 prosentin kasvua, kun taas toimintojen ulkoistamisen tai lopettamisen kertaluontoisten menojen ennustetaan kasvavan keskimäärin 1,2 prosenttia. Kasvuprosentit muissa aineettomissa investoinneissa kuten lisenssien ja patenttien hankinnassa näyttävät myös vaisuilta, mikä kuvastaa yritysten varovaista investointi-ilmapiiriä.

Investointeja yritysjärjestelyihin ja kumppanuussuhteisiin ei juuri lisätä

Arvioitu aineettomien investointien suhteellinen muutos

Yritysjärjestelyt

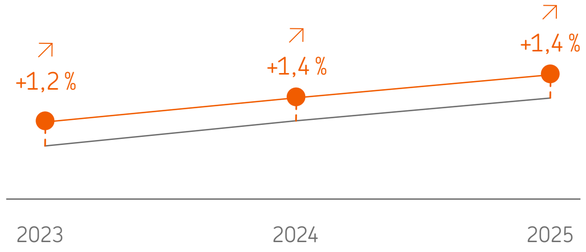

Toimittaja-, alinhankkija- ja kumppanuussuhteiden hankinta ja ylläpito

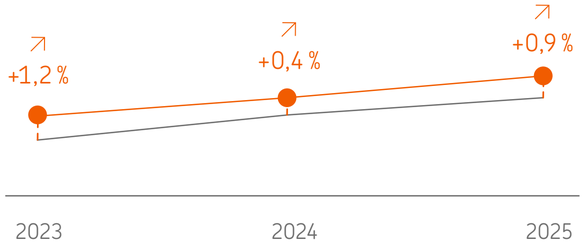

Toimintojen ulkoistamisen tai lopettamisen kertaluontoiset menot

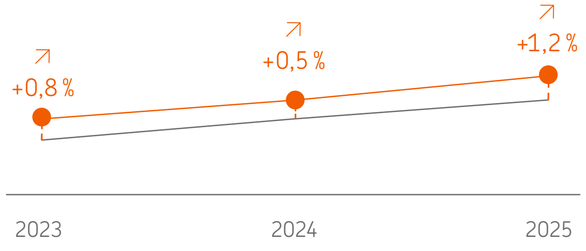

Arvioitu vuosimuutos, % — Investointien kumulatiivinen kehitys

Investointien kasvu kestävään liiketoimintaan laantuu

Arvioitu poikkileikkaavien investointien suhteellinen muutos

Siirtymä kestävään liiketoimintaan

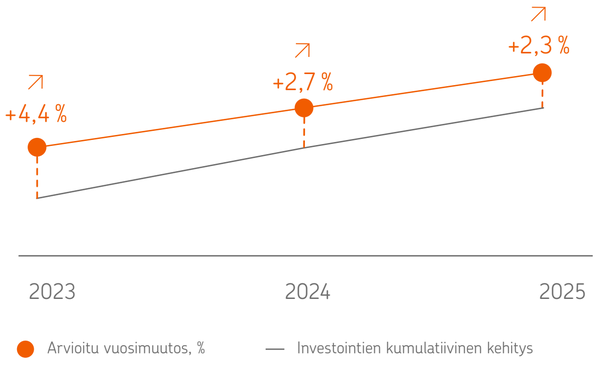

”

Tekoälyn hyödyntämisen kehitystahti Suomessa on siirtymässä pilotoinnista kohti laajamittaista soveltamista, mutta panostukset ovat yhä maltillisempia verrattuna esimerkiksi Yhdysvaltoihin ja Kiinaan. Nopeampi kehitystahti on välttämätön, jotta Suomi voi säilyttää kilpailukykynsä tekoälyn strategisessa hyödyntämisessä.

Tero Ojanperä
Teknologiavisiönääri

Viimeisenä investointiaikeisiin liittyvänä kysymyksenä Suuryritystutkimus kartoitti tänä vuonna myös yritysten investointeja tiettyihin poikkileikkaaviin investointikohteisiin. Nämä poikkileikkaavat kohteet sisältävät tyypillisesti investointeja useampaan edellä mainittuun aineelliseen ja aineettomaan investointikohteeseen. Poikkileikkaavina investointikohteina kysyttiin ensinnäkin – edellisvuosien tapaan – suuryritysten aikomuksista budjetoida enemmän tai vähemmän rahaa ”siirtymään kestävään liiketoimintaan”. Tähän poikkileikkaavaan kohteeseen (+2,3 prosenttia) suuryritykset eivät vuodelle 2025 ennakoi juuri yleistä inflaatiota ylittävää kasvua. Selityksenä saattaa olla se, että monissa suuryrityksissä on jo tehty suurimmat panostukset kestävämpään liiketoimintaan siirtymiseen aiempina vuosina. Esimerkiksi vuodelle 2022 ennakoitiin vuonna 2021 keskimäärin 7,5 prosentin kasvua näissä investoinneissa, ja vuosille 2023 ja 2024:kin ennakoitiin aikoinaan vielä 2,7–4,4 prosentin kasvua.

Tekoälyinvestointeja aiotaan kasvattaa enemmän kuin ympäristö-investointeja

Kuinka monta prosenttia enemmän tai vähemmän yrityksenne aikoo budjetoida ensi vuonna (2025) seuraaviin kohteisiin?

(1a) Tekoälyominaisuuksien kehittäminen tuotanto- tai muihin prosesseihimme	(1b) Tekoälyominaisuuksien kehittäminen lopputuotteisiimme/-palveluihimme
+5,9 %	+4,5 %
(2a) Prosessiemme ympäristö-/ilmastoystävällisyyden kehittäminen	(2b) Lopputuotteidemme/-palveluidemme ympäristö-/ilmastoystävällisyyden kehittäminen
+2,6 %	+2,5 %

Tämän vuoden tutkimuksessa tarkasteltiin ensimmäistä kertaa neljää poikkileikkaavaa investointikohdetta, jotka liittyvät tekoälyominaisuuksien ja ympäristöystävällisyyden kehittämiseen. Tulosten mukaan suuryritykset aikovat kasvattaa panostuksiaan tekoälyominaisuuksien kehittämiseen (1a) tuotanto- ja muissa prosesseissa keskimäärin lähes kuusi prosenttia vuonna 2025. Tämä on suurempi kasvulukema kuin millään muulla poikkileikkaavalla investointikohteella – ja myös suurempi kuin millään yksittäisellä aineellisella tai aineettomalla investointikohteella. Myös panostuksia tekoälyominaisuuksien kehittämiseen (1b) lopputuotteissa ja -palveluissa aiotaan kasvattaa lähes yhtä paljon, keskimäärin 4,5 prosenttia.

Tekoälyominaisuuksiin verrattuna suuryritykset aikovat kasvattaa panostuksiaan ympäristö- ja ilmastoystävällisyyden kehittämiseen (2a) prosesseissaan ja (2b) lopputuotteissaan selvästi vähemmän, noin 2,5 prosenttia kumpaankin. Tämä on tosin hyvin linjassa edellä mainitun, ”kestävään liiketoimintaan siirtymään” tehtävien panostusten 2,3 prosentin kasvun kanssa.

On kuitenkin tärkeää huomata, että lähtötasojen ero budjeteissa tekee tekoälyyn liittyvien panostusten prosentuaalisesta kasvusta näyttävämpää kuin ympäristö- ja ilmastoystävällisyyteen ja kestävään kehitykseen kohdistuvista investoinneista. Toisin sanoen tekoälyominaisuuksien kehittämisinvestointeihin varatut budjetit ovat toistaiseksi euromääriltään todennäköisesti vielä huomattavasti pienempiä kuin vastuullisuusinvestointien budjetit.

Suuryritykset eivät myönnä olevansa ostokohteina

Huolimatta maltillisiksi ennakoiduista panostuksista vuodelle 2025 suuryritykset osoittavat vahvaa luottamusta omaan toimintaansa ja strategiseen suuntaansa. Yksikään vastanneista suuryritysten johtajista ei katso, että kasvuhankkeiden puute altistaisi niitä ulkomaisten yritysten ostokohteiksi. Tämä osoittaa yritysten uskoa siihen, että niiden markkina-asema ja investointisuunnitelmat ovat riittävän vahvoja torjumaan ulkoisen kilpailun ja yritysjärjestelyjen aiheuttamat uhat.

Kaiken kaikkiaan suuryritysten investointiprioriteetit ja ennakoidut panostukset kuvastavat suuryritysten tasapainoilua optimismin ja realismin välillä. Talouden elpymisen merkit ja teknologiset edistysaskeleet kuten generatiivinen tekoäly, avaavat uusia mahdollisuuksia kasvulle ja innovaatioille. Kuitenkin yritykset asettavat etusijalle realistiset tavoitteet, erityisesti nykyisten liiketoimintojen vahvistamisen ja toiminnan tehostamisen, jotta ne säilyttäisivät kilpailukykynsä nykyisissä liiketoiminnoissaan. Geopoliittiset jännitteet ja maailmankaupan hidastuminen lisäävät epävarmuutta, mikä näkyy maltillisina investointien kasvuodotuksina. Samalla kaikesta ympäristön epävarmuudesta huolimatta on syytä olla huolissaan siitä, että onko epävarmuus osin halvaannuttanut suuryrityksemme ja eliminoinut lähes kaiken rohkeuden tehdä liiketoimintaa aidosti uudistavia investointeja. Se, että alle kymmenesosa suuryrityksistä aikoo investoida enemmän rahaa kokonaan uusiin liiketoimintoihin kuin nykyisiin, on karu merkki uudistumisrohkeuden puutteesta.

”

Yritysten on tavoiteltava rohkeasti kasvua, jotta ne eivät muutu pelaajista pelinappuloiksi. Päättäjillä ja omistajilla on vastuu varmistaa yritystensä kilpailukyky ja itsenäisyys.

Katja Keitaanniemi
Toimitusjohtaja, OP Yrityspankki

Arvoketju

Markkinakysynnän uskotaan elpyvän kansantalouden kasvuennusteita nopeammin

Kaksi vuotta sitten Suuryritystutkimus ennakoi Suomen suuryritysten kohtaavan globaalin markkinakysynnän merkittävän kutistumisen. Tämän vuoden Suuryritystutkimuksen tulokset antavat vihdoin toiveita kysynnän varovaisesta elpymisestä vuonna 2025. Kotimaan markkinoilla suuryritysten pääliiketoiminta-alueiden kysynnän odotetaan kääntyvän nousuun, ja kansainvälisten markkinoiden kysynnän ennakoidaan keskimäärin kasvavan lähes kolmen prosentin verran. Erityisesti teollisuustoimialoilla toimivat suuryritykset ovat toiveikkaita kansainvälisten markkinoiden kysynnän suhteen, jonka arvioidaan kasvavan lähes neljä prosenttia.

Pääliiketoiminta-alueen kysynnän odotettu kehitys: vuodet 2022–2025

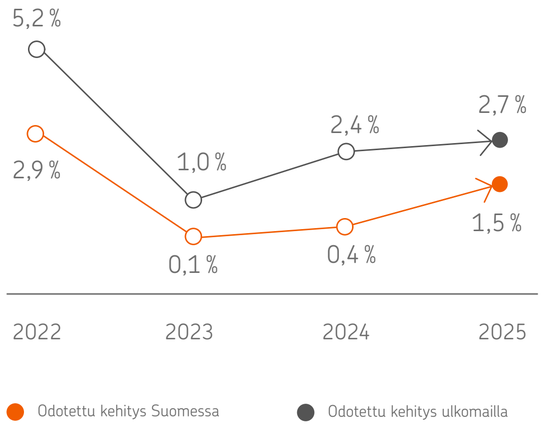

”

Kestävää kehitystä ja biopohjaista kiertotaloutta tukevien ratkaisujen kysyntä kasvaa maailmanlaajuisesti suhdanteiden yli. Uskomme, että markkina-ajureina toimivat megatrendit, asteittain elpyvä kuluttajaluottamus sekä korkotason lasku edistävät investointeja uusiutuviin materiaaleihin perustuviin ratkaisuihin. Nämä mahdollistavat puhtaan siirtymän.

Hans Sohlström
Toimitusjohtaja, Stora Enso

Kaupan alan johtajat puolestaan odottavat yli kahden prosentin kasvua kotimaan kysyntään vuodelle 2025. Suuryritysten johtajat ovat siis kautta linjan hieman optimistisempia markkinakysynnän kasvun suhteen kuin Suomen Pankin joulukuussa 2024 julkaistu talousennuste, jossa vuoden 2025 talouskasvuksi arvioidaan 0,8 prosenttia.

Alihankintaostojen kasvun osalta suuryritysten odotukset ovat maltillisempia. Kotimaan markkinoilta tehtävien alihankintaostojen arvioidaan elpyvän viime vuoden nollatasolta yli prosentin kasvuun vuonna 2025. Kansainvälisiltä markkinoilta suuryritykset ennakoivat kasvattavansa alihankintaostoja keskimäärin noin kaksi prosenttia. Alihankintojen volyymin uskotaan piristyvän erityisesti kaupan alalla. Kaupan alan yritysjohtajat ennakoivat alihankintaostojen sekä kotimaasta että maailmalta kasvavan miltei kolme prosenttia.

Aiempien vuosien Suuryritystutkimuksissa nousujohteiset kysynnän kasvuennusteet ovat usein näkyneet myös positiivisina arvioina henkilöstömäärien kehityksestä. Nyt kuitenkaan piristyneet kysyntäodotukset eivät vastaavasti näy henkilöstön lisäysaikeissa. Työllisyystilanteen odotetaan säilyvän vakaana, mutta Suomessa sijaitsevan henkilöstön kasvunäkymät ovat lähes nollatasolla. Ulkomailla sen sijaan henkilöstömäärien odotetaan kasvavan keskimäärin yli kahdella prosentilla.

Alihankintaostojen odotettu kehitys: vuodet 2022–2025

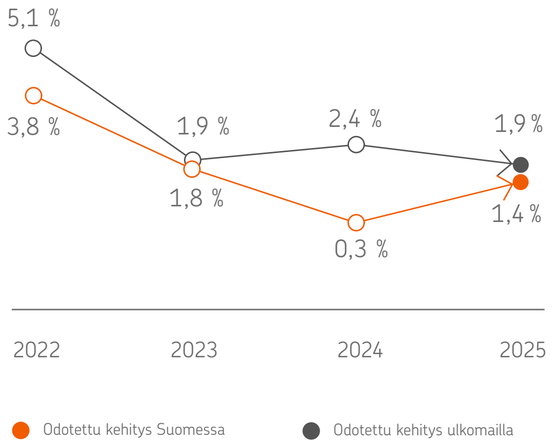

Tämä heijastanee suuryritysten aikomusta kohdentaa henkilöstöresursseja ulkomaan markkinoille, joissa kysynnän arvioidaan kasvavan vuonna 2025 kotimaata voimakkaammin. Toimialoittain tarkasteltuna henkilöstömäärän kasvunäkymät ovat heikoimmat teollisuuden suuryrityksissä. Teollisuusyritykset ennustavat henkilöstömäärän kasvavan keskimäärin Suomessa vain 0,3 prosenttia ja ulkomailla 1,5 prosenttia, mikä jää selvästi muiden alojen keskimääräistä kehitystä alhaisemmaksi.

Henkilöstön määrän kehitys: vuodet 2022–2025

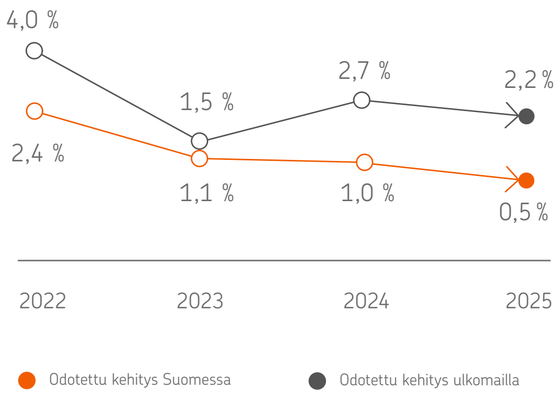

Tuotannon sekä myynnin ja asiakkuuksien painopiste säilyy lähellä ja lännessä

Tämän vuoden tutkimuksessa kysyttiin tuotannon ja myynnin sijoittumisesta eri maantieteellisille alueille kattaen useampia maita ja alueita (13 kpl) kuin kertaakaan aiemmin Suuryritystutkimuksen historiassa. Tulokset osoittavat, että Suomen suuryritykset jatkavat tuotantonsa laajentamista erityisesti globaalissa lännessä. Tuotantokapasiteettiin kaavaillaan laajennuksia erityisesti maantieteellisesti läheisiin läntisiin alueisiin, kuten euroalueelle ja muualle EU:hun – sekä myös Suomeen. Tuotannon sijoittamisen kasvukärjessä on Suomen ulkopuolinen euroalue, jossa tuotantoaan aikoo kasvattaa lähitulevaisuudessa 27 prosenttia suuryrityksistä. Suomessakin tuotantoaan aikoo lisätä 24 prosenttia vastaajista. Samalla Suomeen sijoittuvaa tuotantoaan vähentävien yritysten osuus on noussut huolestuttavasti yhdeksään prosenttiin. Tämä osuus on noussut edellisvuoden kuudesta prosentista ja sitä edeltävän vuoden kolmesta prosentista.

”

Vuonna 2025 alihankinta toimialallamme lisääntyy Suomen ulkopuolella kahdesta syystä: lääkkeiden hinnat jatkavat laskuaan viitehintajärjestelmän mekanismien myötä, samalla työvoimakustannukset jatkavat kasvuaan Suomessa. Henkilöstön määrä pysynee Suomessa samalla tasolla, mutta etenkin T&K-henkilöstön ja investointien sekä myyntihenkilöstön kasvu painottuu Suomen ulkopuolelle, vastaten suurimpien markkinoiden tarpeita.

Liisa Hurme
Toimitusjohtaja, Orion

Tuotantoa aiotaan sijoittaa enemmän Eurooppaan ja Suomeen

Maantieteellisen sijoittumisen odotettu kehitys, tuotanto*

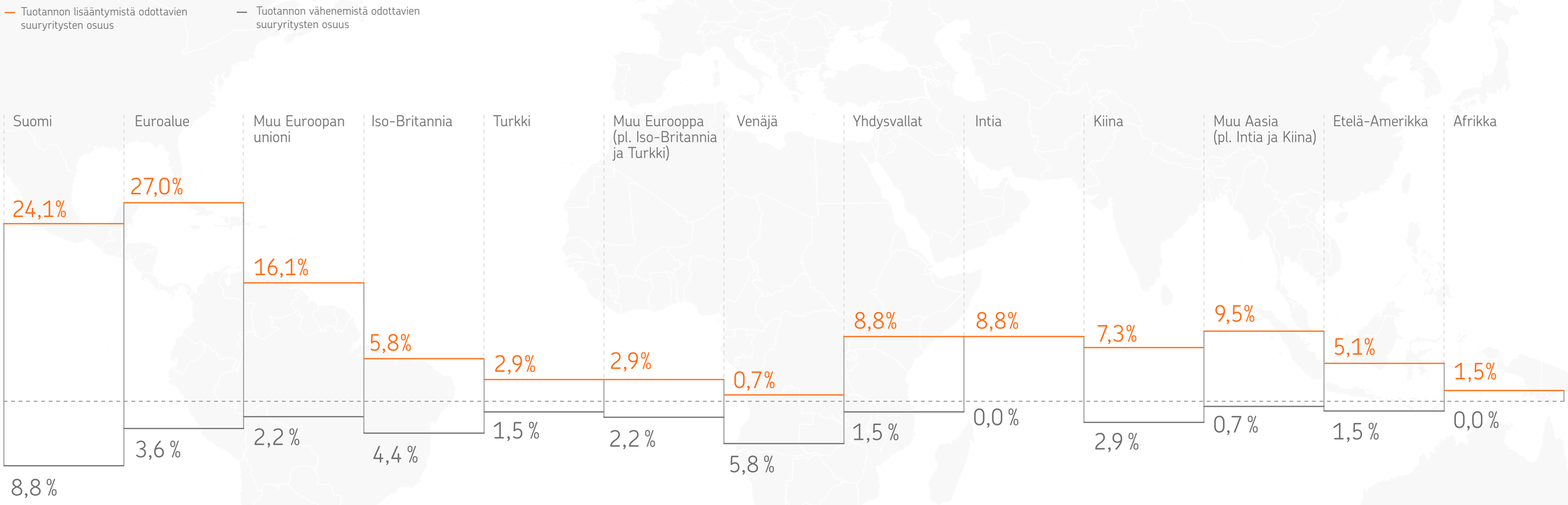

”

Suomen teollisuuden näkökulmasta on rohkaisevaa nähdä, että myynnin odotetaan kasvavan niin kotimaassa, euroalueella kuin globaalisti. Globaalin toimintaympäristön epävarmuus ja nopeat muutokset ovat yritysten toimintaympäristön uusi normaali. Siihen liittyy sekä riskejä että mahdollisuuksia, ja se vaatii jatkuvaa ennakointia, nopeaa reagointia ja ketteryyttä. Kiina on edelleen iso ja tärkeä markkina, mutta uutta kasvua haetaan laajemmin Aasiasta, Intiasta ja Yhdysvalloista.

Antti Salminen
Toimitusjohtaja, Kemira

Atlantin taakse tuotantoaan laajentavien suuryritysten määrä on sitä vastoin selvästi vähentynyt. Tuotannon lisäyksiä Yhdysvaltoihin suunnittelee nyt vain yhdeksän prosenttia vastaajista, mikä on puolet edellisvuoden luvusta. Tämä saattaa heijastaa sitä, että suuryritykset olivat tutkimukseen vastatessaan syksyllä 2024 vielä epätietoisia USA:n presidentinvaalien tuloksesta ja siitä, mitä Trumpin vs. Harrisin valinta presidentiksi mahdollisesti tarkoittaa tuotannon sijoittamisen kannalta.

Globaalissa idässä tuotannon kasvunäkymät ovat sekalaisempia. Intiassa tuotantoa suunnittelee lisäävänsä yhdeksän prosenttia vastaajista, eikä yksikään yritys ennakoi tuotannon vähentämistä maassa. Myös Intian ja Kiinan ulkopuolinen Aasia houkuttelee tuotannon näkökulmasta, sillä yhdeksän prosenttia vastaajayrityksistä kaavailee tuotannon lisäyksiä muualle Aasiaan.

Kiinaan odotetaan vain maltillista kasvua tuotannon sijoittumisen suhteen: ainoastaan seitsemän prosenttia vastaajista odottaa tuotannon kasvavan Kiinassa, ja kolme prosenttia arvioi tuotantonsa vähenevän siellä. Kiina on kuitenkin kokonaisuudessaan houkuttelevampi kuin edellisvuonna, jolloin suurempi osa suuryrityksistä ennakoi tuotannon vähentymistä kuin sen kasvattamista. Vastaavasti Venäjällä tuotannon alasajo jatkuu. Kuusi prosenttia suuryrityksistä suunnittelee edelleen tuotannon vähentämistä Venäjällä. Verrattain alhainen lukema johtuu todennäköisesti siitä, että suurin osa suuryrityksistä on jo vuoteen 2024 mennessä ehtinyt ajaa tuotantonsa alas Venäjällä.

Myynnin ja asiakkuuksien kasvuodotukset painottuvat vahvasti länsimaihin, samoin kuin tuotannon kasvuodotukset. Yli 40 prosenttia suuryrityksistä ennakoi myynnin kasvua euroalueella, ja vain yksi prosentti odottaa myynnin vähenevän. Asiakkuuksien ja myynnin kasvuun muualla EU:ssa luottaa myös lähes 30 prosenttia suuryrityksistä. Yhdysvaltojen osalta myynnin ja asiakkuuksien kasvuodotukset eroavat tuotannon kasvuodotuksista: myyntinsä ja asiakkuuksiensa kasvua odottaa Yhdysvalloissa joka neljäs suuryritys, kun taas tuotantonsa sijoittumisen sinne odottaa kasvavan vain yhdeksän prosenttia yrityksistä.

Myynnin kasvua odotetaan Euroopasta, Yhdysvalloista ja Aasiasta Kiinan ja Intian ulkopuolelta

Maantieteellisen sijoittumisen odotettu kehitys, myynti ja asiakkuudet*

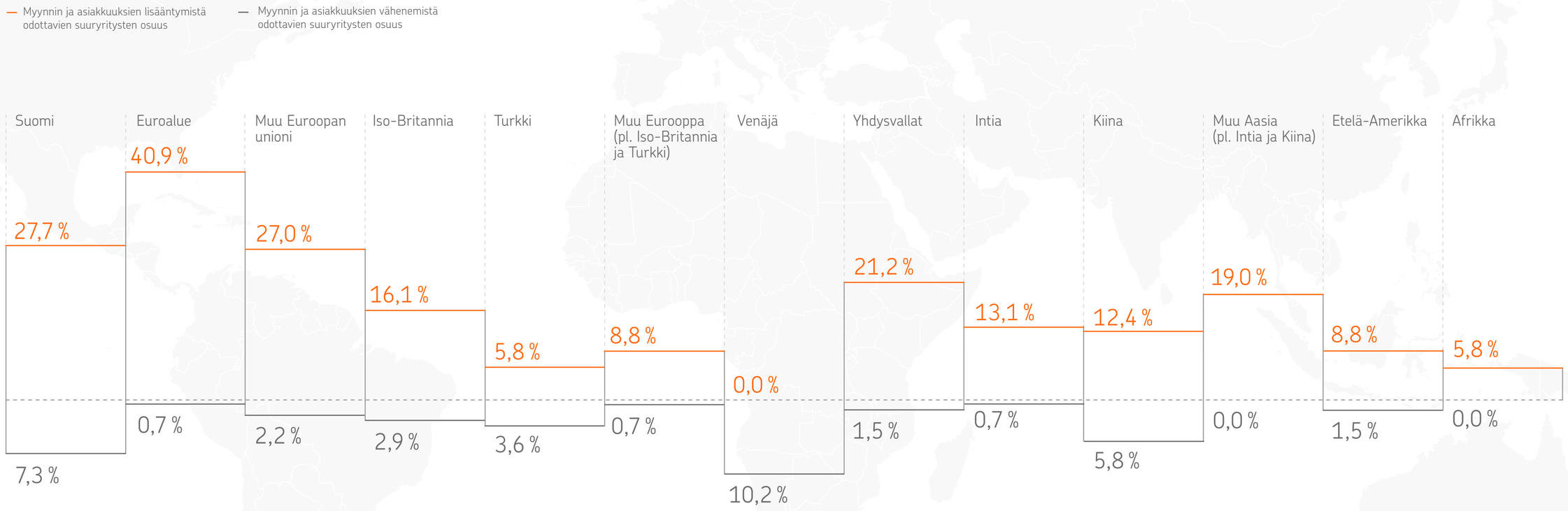

Kotimaan myynnin ja asiakkuuksien näkymät ovat sitä vastoin hieman heikentyneet: vain 27 prosenttia vastaajayrityksistä uskoo myynnin kasvavan Suomessa, kun vastaava luku oli viime vuonna 35 prosenttia. Myyntinsä ja asiakkuuksiensa vähentymistä Suomessa ennakoi nyt seitsemän prosenttia, mikä on nousua viime vuoden viidestä prosentista.

Koskien idän markkinoita, suuryrityksillä on vahva luottamus myynnin ja asiakkuuksien kasvuun Intian ja Kiinan ulkopuolisessa Aasiassa. Lähes 20 prosenttia uskoo myynnin kasvavan muissa Aasian maissa kuin Intiassa ja Kiinassa, ja myynnin vähentymiseen näillä alueilla ei usko yksikään vastaajayritys. Intian ja Kiinan osalta odotukset ovat maltillisemmat: myynnin ja asiakkuuksien kasvuun Intiassa uskoo 13 prosenttia vastaajayrityksistä, ja Kiinassa 12 prosenttia. Toisaalta myyntinsä laskuun Kiinassa uskoo vain kuusi prosenttia vastaajista, mikä on huomattava parannus edellisvuodesta, jolloin myynnin nousua ja laskua Kiinassa odottavien yritysten osuudet olivat suunnilleen yhtä suuret.

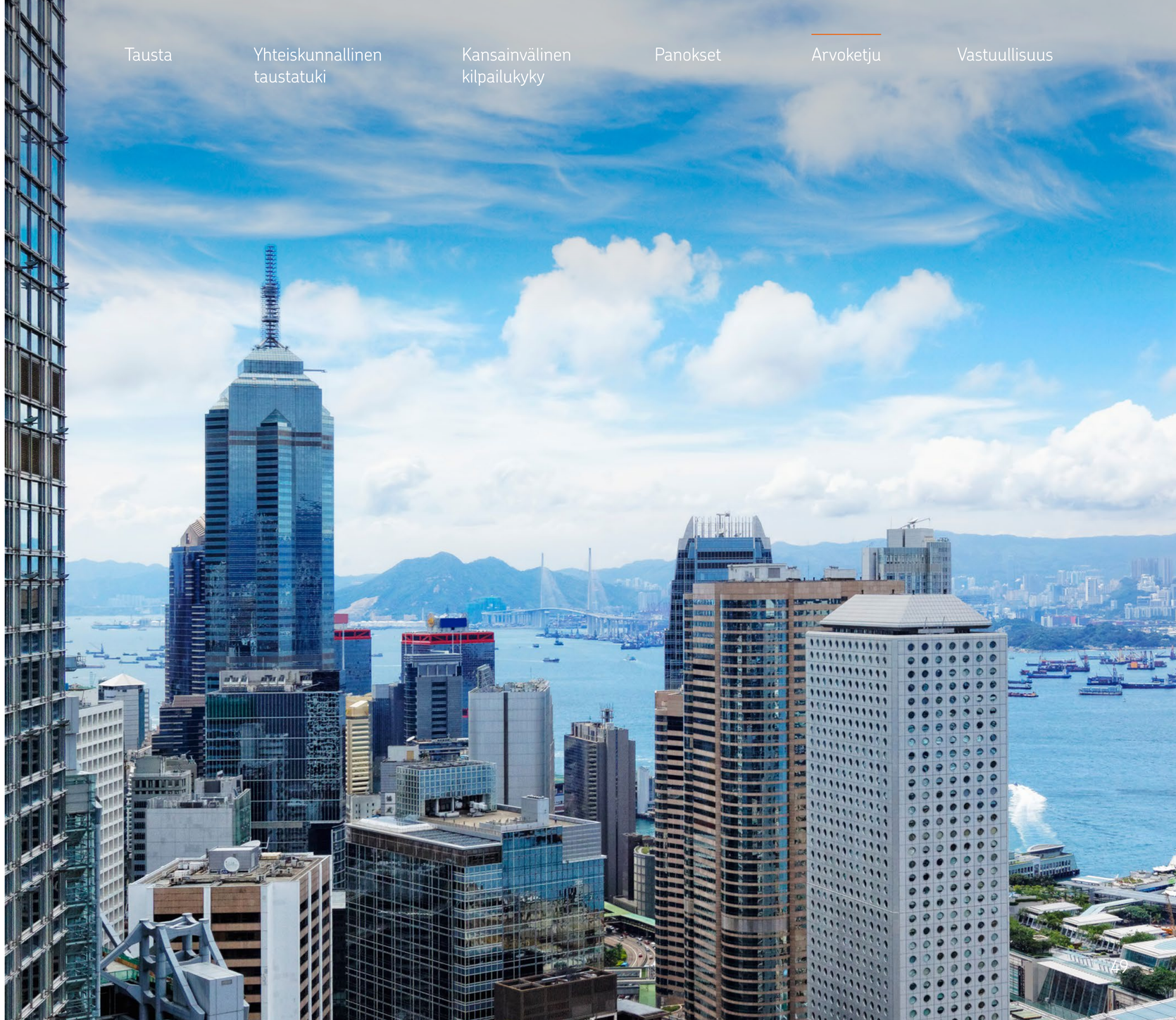

Tarve rekrytoida sekä erityisosaajia että perustason työntekijöitä ulkomailta kasvaa

Maantieteellisten alueiden osalta tämän vuoden Suuryritystutkimus kartoitti ensimmäistä kertaa myös sitä, miltä alueilta suuryritykset aikovat rekrytoida työntekijöitä lähitulevaisuudessa. Rekrytointiaikeita tarkasteltiin samojen 13 maantieteellisen alueen suhteen kuin tuotannon sijoittumisnäkymiä sekä myynnin ja asiakkuuksien kasvunäkymiä. Rekrytointiaikeista kysyttiin perustason työntekijöiden ja erityisosaajien osalta.

Vastausten mukaan suuryritykset aikovat rekrytoida uusia perustason työntekijöitä yleisimmin Suomen lisäksi muualta euroalueelta ja EU:n alueelta. Suuryrityksistä noin 87 prosenttia aikoo rekrytoida lähitulevaisuudessa Suomesta, mutta muun euroalueen ja EU:n luvut ovat myös erittäin korkeat: 58 prosenttia ja 40 prosenttia. Myös itäisillä työmarkkinoilla noin joka viides suuryritys arvioi rekrytoivansa perustason työntekijöitä muualta Aasiasta kuin Kiinasta tai Intiasta. Tämä sisältänee erityisesti rekrytoinnin Filippiinien, Vietnamin, Nepalin ja Bangladeshin kaltaisia maita, vaikka näitä ei mainittukaan erikseen kysymyksissä osana ”muuta Aasiaa”.

1/5

vastanneista suuryrityksistä uskoo rekrytoivansa perustason työntekijöitä Intian ja Kiinan ulkopuolisesta Aasiasta.

Erityisosaajien kohdalla rekrytointitarpeet kohdistuvat perustason työntekijöiden tapaan lähelle ja länsimaihin. Lähes kaikki vastanneet suuryritykset ennakoivat erityisosaajien rekrytointia Suomesta. Muulta euroalueelta erityisosaajia aikoo rekrytoida yli 60 prosenttia yrityksistä, ja muista EU-maista yli 40 prosenttia. EU:n ulkopuolella keskeisiä erityisosaajien rekrytointimaita ja -alueita ovat Intia, Yhdysvallat ja Iso-Britannia – joista kustakin aikoo rekrytoida erityisosaajia noin 15–18 prosenttia suuryrityksistä.

On huomionarvoista, että lukuun ottamatta Intiaa suurin osa erityisosaajien rekrytoinneista aiotaan tehdä länsimaissa – erityisesti EU:ssa sekä USA:ssa ja Iso-Britanniassa. Globaali itä ja etelä vaikuttavat olevan erityisosaajien rekrytoinnissa vaihtoehtoina vain harvoilla suuryrityksillä. Venäjän rooli rekrytointiaikeissa on sitäkin olemattomampi – sieltä ei aiota hankkia tulevaisuudessa sen enempää perustason työntekijöitä kuin erityisosaajiakaan. Venäjä on näin suljettu pois myös työmarkkinana.

Rekrytoinnit kohdistuvat Eurooppaan ja Kiinan ja Intian ulkopuoliseen Aasiaan

Suuryritysten rekrytointimaat ja -alueet lähitulevaisuudessa

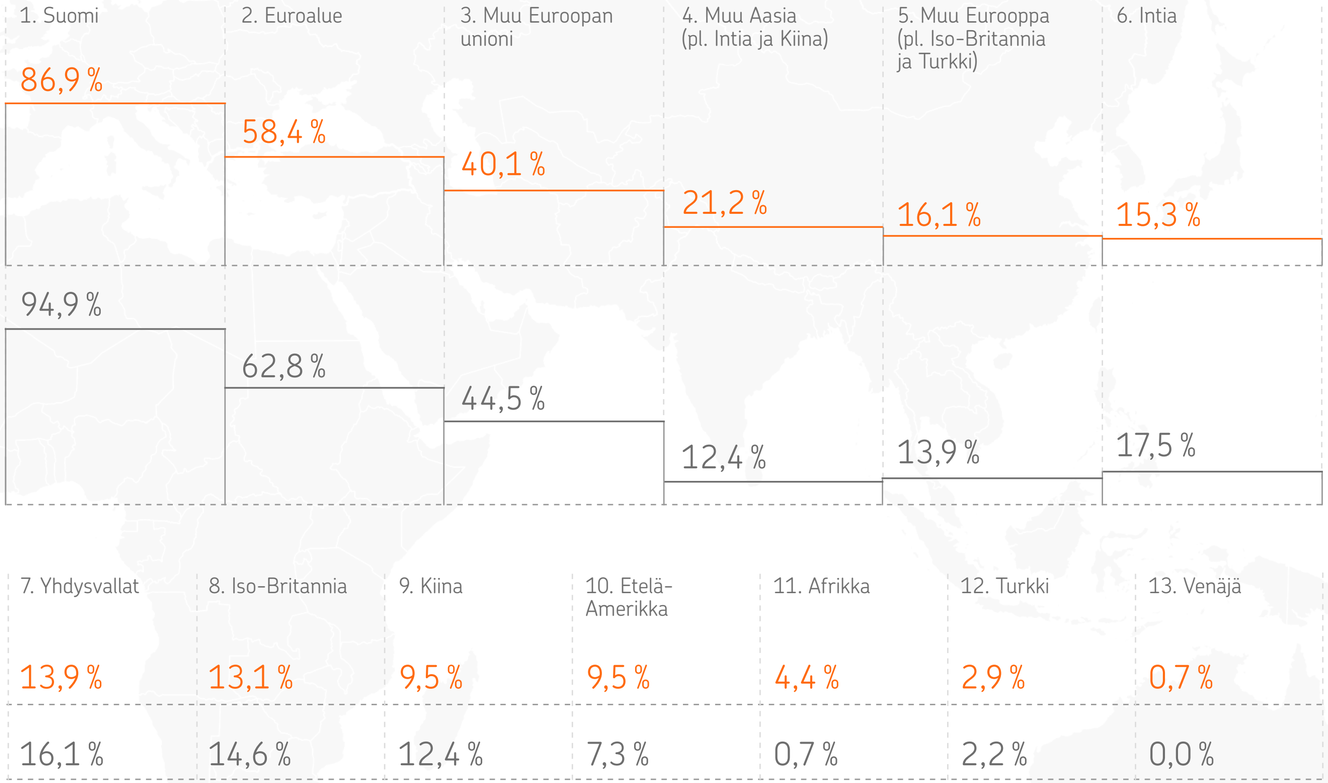

”

Suomen terveydenhuoltojärjestelmälle osaajapula on merkittävä haaste, varsinkin erityisosaajien kuten hoitajien ja lääkärien osalta. Jotta pystymme turvaamaan laadukkaat palvelut ja vastaamaan alan tulevaisuuden haasteisiin, on tärkeää, että maahanmuuttopolitiikkamme alkaisi tukea kansainvälisten osaajien joustavaa rekrytointia eri puolilta maailmaa, myös EU:n ulkopuolelta.

Ville Iho
Toimitusjohtaja, Terveystalo

Kaiken kaikkiaan suuryritykset aikovat siis rekrytoida lähitulevaisuudessa sekä perustason työntekijöitä että erityisosaajia merkittävissä määrin Suomen lisäksi ainakin muualta EU:sta. Perustason työntekijöiden kohdalla rekrytointimaissa korostuu lisäksi muut Aasian maat kuin Kiina ja Intia, ja erityisosaajien kohdalla korostuvat Intia, USA ja Iso-Britannia. Tarve ja aikomukset rekrytoida ulkomaisia työntekijöitä heijastavat todennäköisesti työvoimapulaa Suomessa monilla aloilla. Tämä näkyy Suuryritystutkimuksen monivuotisessa kysymyksessä koskien väittämää ”toimialallamme on työnantajien kesken kova taistelu hyvistä tekijöistä ja erikoisosaajista”. Väittämän kanssa samaa mieltä olevien suuryritysten johtajien osuus on pysynyt vuodesta 2021 lähtien yli 80 prosentissa – tämän vuoden lukeman ollessa 83 prosenttia. Väitteestä eri mieltä on vain seitsemän prosenttia vastaajista. Erityisen kovaksi kilpailu työntekijöistä koetaan kaupan alalla toimivissa suuryrityksissä. Nyt peräti 96 prosenttia vastanneista kaupan alan suuryrityksistä kokee, että kilpailu työmarkkinoilla on kovaa.

Kilpailu osaavasta työvoimasta säilyy tiukkana

Toimialallamme on työnantajien kesken kova taistelu hyvistä tekijöistä ja erikoisosaajista

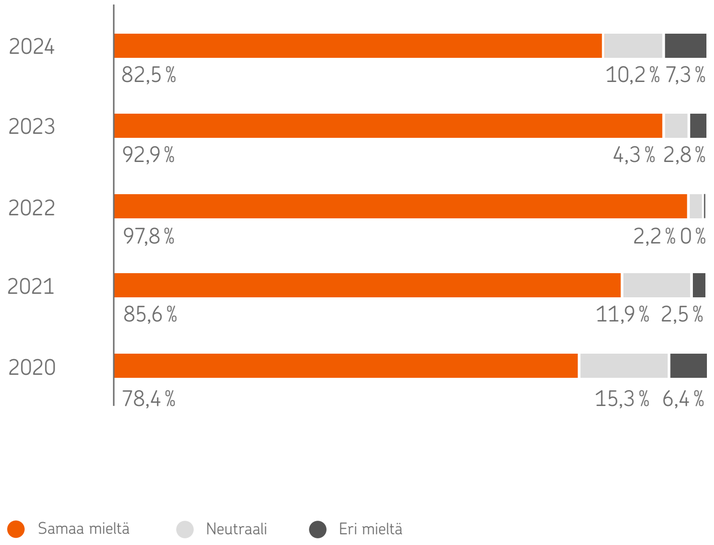

Vastuullisuus

Vastuullisuusraportointiin kuluu vastuullisuuden kehittämisen resursseja

Vastuullisuusteema on ollut jo vuosia keskeinen osa sekä Suuryritystutkimusta että koko yrityskentän strategiapohdintoja. Viime vuosina suuryritykset ovat kasvattaneet rahallisia panostuksiaan vastuullisuuden kehittämiseen joka vuosi. Vastuullisuuden investointien ennakoidaan kasvavan suuryrityksissä keskimäärin 2,6 prosenttia vuonna 2025. Yksi erityissyy tulevan vuoden lisäpanostuksiin on todennäköisesti EU:n käyttöön ottamassa kestävyysraportointidirektiivissä (engl. Corporate Sustainability Reporting Directive eli CSRD), joka vaatii vuonna 2025 muitakin suuryrityksiä kuin pörssiyrityksiä raportoimaan vastuullisuudestaan.

Kestävyysraportointidirektiivin takia Suuryritystutkimukseen lisättiin tänä vuonna kysymyksiä koskien raportoinnin strategista merkitystä.

Lähes 60 prosenttia suuryrityksistä uskoo, että uudet raportointivaatimukset auttavat yrityksiä kehittämään liiketoiminnastaan vastuullisempaa. Tämä myönteinen näkemys kertoo, että monet yritykset kokevat raportoinnin selkiyttävän vastuullisuusstrategiaa sekä tuovan lisää läpinäkyvyyttä ja uskottavuutta sidosryhmien suuntaan.

Toisaalta jopa joka kolmas suuryritys kokee, että vastuullisuusraportointi vie merkittävästi resursseja varsinaisilta vastuullisuuden kehittämistoimenpiteiltä. Kasvaneet raportointivaatimukset ovat asettaneet monia suuryrityksiä tilanteeseen, jossa hallinnolliset raportointivelvoitteet toteutetaan osin vastuullisuuden kehittämiseen tähtäävien toimenpiteiden kustannuksella.

On kuitenkin huomionarvoista, että suunnilleen yhtä moni suuryritys – noin kolmannes – on eri mieltä tämän väitteen kanssa, eli kokee, että vastuullisuusraportointi ei vie resursseja vastuullisuuden kehittämistyöltä. Tämä kaksijakoisuus vastauksissa heijastaa suuryrityskentän sisäisiä eroja sen suhteen, kuinka strategisesti mielekkäänä vastuullisuusraportointia pidetään. Yritykset, jotka ovat jo pitkään toteuttaneet kattavaa vastuullisuusraportointia ja sitoutuneet sen kehittämiseen, kokevat vaatimukset luultavasti vähemmän työläinä. Sen sijaan yritykset, joilla vastuullisuusraportointi on vielä kehitysvaiheessa, voivat nähdä uudet vaatimukset raskaiksi ja resurssien käytön kannalta epätarkoituksenmukaisiksi.

Joka tapauksessa on selvää, että raportoinnin merkitys osana Suomen suuryritysten vastuullisuusstrategiatyötä tulee kasvamaan entisestään.

Vastuullisuusraportointi ei ole vain hallinnollinen velvoite, vaan strateginen työkalu, joka auttaa yrityksiä erottumaan kilpailijoistaan ja vahvistamaan pitkäaikaista luottamusta sidosryhmiin. Sen vuoksi Suuryritystutkimukseen lisättiin tänä vuonna myös kysymyksiä siitä, minkälaiseksi suuryritysten johtajat kokevat yrityksensä suorituskyvyn verrattuna kilpailijoihin vastuullisuuden suhteen.

Raportoinnin resurssivaateet johtavat muista vastuullisuustoimenpiteistä tinkimiseen

Vastuullisuusraportointi kuluttaa niin paljon yrityksemme resursseja, että joudumme tinkimään panostuksistamme varsinaisiin vastuullisuustoimenpiteisiin

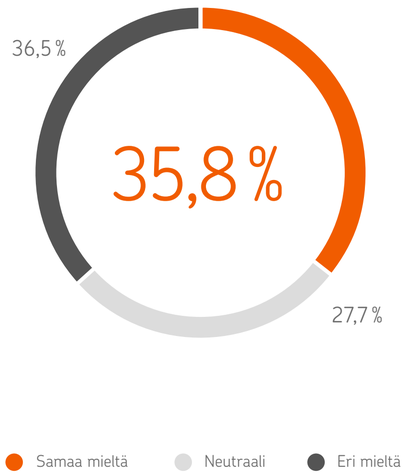

Vastuullisuusraportoinnista nähdään olleen hyötyäkin

Vastuullisuusraportointiin liittyvät uudet vaatimukset ovat auttaneet yritystämme muokkaamaan toiminnastamme vastuullisempaa

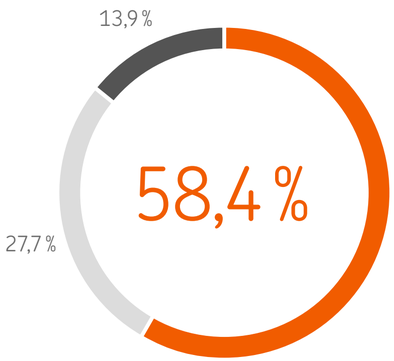

Suuryritykset kokevat olevansa vastuullisuudessa kilpailijoitaan edellä

Vastuullisuuskilpailukykyyn liittyvissä kysymyksissä kartoitettiin koettua kilpailukykyä niin perinteisissä ilmastonmuutokseen ja biodiversiteettiin liittyvissä teemoissa kuin myös sosiaalisen vastuullisuuden eri osa-alueilla. Yleiskuvassa on huomattavaa, että jokaisessa kategoriassa merkittävä enemmistö suuryrityksiä pitää omaa liiketoimintamalliaan, tuotteitaan ja palveluitaan keskimäärin vastuullisempina kuin kilpailijoilla.

Erityisesti vastaajat kokevat oman yrityksensä liiketoiminnan, tuotteiden ja palvelujen suoriutuvan paremmin kuin kilpailijoiden mitä tulee ilmastonmuutoksen ehkäisyyn ja vihreän siirtymän edistämiseen. Yli 75 prosenttia vastaajista on tätä mieltä. Toisaalta eniten epävarmuutta oman yrityksen kilpailukyvystä näyttää esiintyvän biodiversiteetin säilyttämisen sekä ihmisoikeuksien edistämisen suhteen. On kuitenkin huomattava, että kilpailukyvystä epävarmojen osuus on näidenkin kohdalla vain viiden prosentin luokkaa. Kokonaisuudessaan tulokset kertovat siis suuryritysten vahvasta luottamuksesta omaan suoriutumiseensa ja kilpailukykyynsä vastuullisuudessa.

Oman yrityksen vastuullisuus nähdään kilpailijoita parempana

Yrityksemme liiketoimintamalli ja tarjooma...

Yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisu nähdään yritystenkin tehtäväksi

Yrityksemme tehtävänä on ratkaista polttavia yhteiskunnallisia ongelmia (esim. ympäristö- tai talouskysymykset)

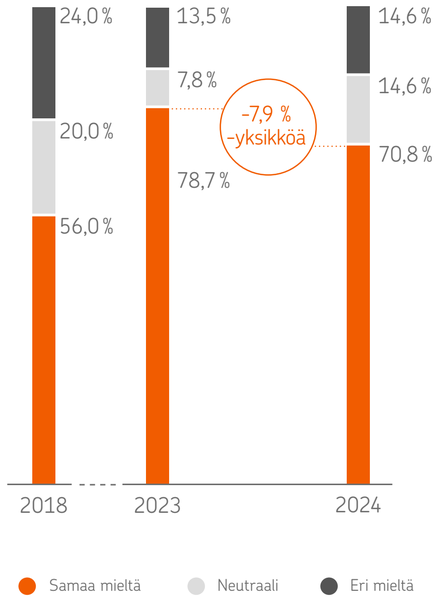

Edellä mainittujen uusien kysymysten lisäksi tämän vuoden tutkimuksessa syvennyttiin myös vastuullisuusteemoihin, joita on seurattu johdonmukaisesti jo useiden vuosien ajan.

Vielä vuonna 2018 vain hieman yli puolet vastaajista näki, että oman yrityksen tehtävänä on ratkaista polttavia yhteiskunnallisia ympäristökriisejä tai sosiaalisia haasteita. Viimeisten vuosien aikana vastaava luku on kuitenkin noussut merkittävästi, ylittäen jo 70 prosentin rajan – ja pysynyt siellä myös tuoreimmassa tarkastelussa. Suuryritykset ovat siis jatkaneet sitoutumistaan yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisuun myös viime vuosien geopoliittisesti ja taloudellisesti haastavassa toimintaympäristössä.

Biodiversiteetti nousee vähitellen agendalle

Uudempana ilmiönä on yritysten näkemysten kehittyminen biodiversiteetin eli luonnon monimuotoisuuden edistämisen suhteen. Vuonna 2024 asiasta käytiin myös laajaa julkista keskustelua Suomessa muutamien valitettavien monimuotoisuutta vahingoittaneiden tapausten vuoksi. Edellisvuoden tapaan Suuryritystutkimuksessa kartoitettiin siksi yritysten näkemyksiä biodiversiteettiin liittyen. Tulokset osoittavat, että yli kolmannes suuryrityksistä on valmis merkittäviinkin lisäkustannuksiin biodiversiteetin suojelemiseksi. Toisaalta yksi kolmesta vastaajasta ilmoitti olevansa asiasta eri mieltä, mikä korostaa aiheen näkemyksiä jakavaa luonnetta.

Joka tapauksessa biodiversiteetti nähdään suuryrityksille tärkeänä kysymyksenä. Ainoastaan hieman yli kymmenesosa vastaajista katsoo, että biodiversiteetin suojelu ei kuulu lainkaan yritysten vastuulle, kun taas yli puolet uskoo yritysten merkittävään rooliin suojelutyössä.

Jo kolmannes yrityksistä on valmis biodiversiteetin kustannuksiin

Yrityksellämme on velvollisuus ottaa johtava rooli biodiversiteetin suojelussa, vaikka se tarkoittaisi merkittäviä lisäkustannuksia

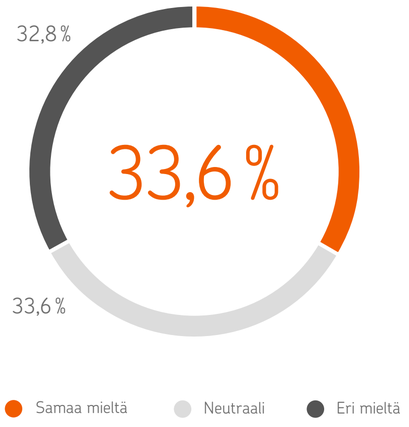

Biodiversiteetin suojelu ei ole yritysten vastuulla, vaan se on julkisen vallan ja kansalaisjärjestöjen tehtävä

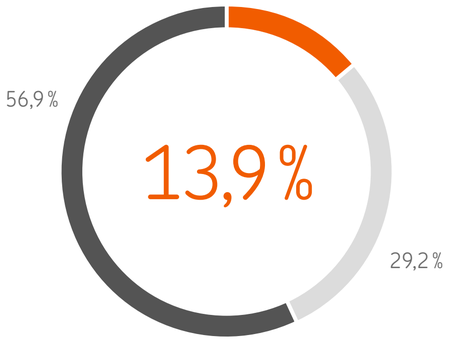

Vastuullisuussitoumukset näkyvät alihankintaketjun hallinnassa

Yrityksellämme on vastuullisuussitoumusten takia painetta tiukentaa tai uudistaa koko alihankintaketjuun liittyviä vaatimuksia

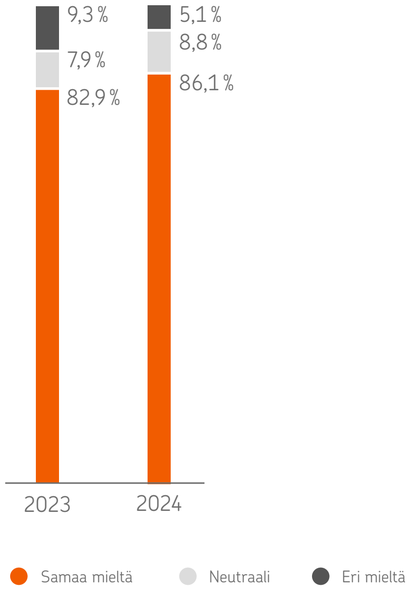

Biodiversiteetin suojelu on siis suuryrityksille tärkeää, vaikka taloudelliset realiteetit asettavat sille omat rajoitteensa. Tämä korostaa sitä, kuinka haastavaa on sovittaa yhteen ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu ja taloudellinen vastuu – yhtäkään näistä ei voida sivuuttaa. Kiinnostavaa onkin nähdä, miten suuryritykset jatkossa tasapainottavat nämä vastuullisuuden ulottuvuudet muuttuvassa toimintaympäristössä.

Edellisvuosien tavoin tässä Suuryritystutkimuksessa kysyttiin myös vastuullisuuden suhteesta yritysten alihankintaketjuihin. Tulosten valossa suuryritykset kohtaavat alkavana vuonna edelleen merkittävää painetta uudistaa alihankintaketjujaan. Peräti 86 prosenttia vastaajayrityksistä näkee, että heillä on velvollisuus tiukentaa tai päivittää alihankintaketjuun liittyviä vastuullisuusvaatimuksia. Huomionarvoista on, että eri mieltä olevien osuus on puolittunut edellisvuodesta ja on nyt vain viisi prosenttia. Tämä osoittaa, että vastuullisuusvaatimukset ovat vakiinnuttaneet asemansa suuryritysten toimitusketjun hallinnan arjessa. Uudistuspaine on erityisen voimakas teollisuusyrityksissä, sillä lähes 95 prosenttia teollisuuden suuryrityksistä kokee alihankintaketjun uudistuspaineen merkittävänä.

Jo pitkään jatkunut alihankkijoiden pudotuspeli vastuullisuuden perusteella näyttää jatkuvan myös tulevaisuudessa. Noin 40 prosenttia suuryrityksistä

ilmoittaa aikovansa vaihtaa toimittajiaan vastuullisuusvelvoitteiden takia. Vaikka luku on hieman alhaisempi kuin edellisvuoden huippulukema, se on edelleen huomattavan korkea.

Alihankkijoiden vaihdoksia ennakoivissa yrityksissä vastuullisuuteen liittyvä vaihdospaine kohdistuu erityisesti teolliseen alihankintaan, muihin palveluostoihin sekä raaka-aineiden toimittajiin. Edellisvuoden tapaan vaikutukset eivät kuitenkaan rajoitu pelkästään näihin arvoketjun osiin. Miltei puolet alihankkijoita vastuullisuuden vuoksi vaihtavista suuryrityksistä arvioi, että myös logistiikkapalveluja tarjoavia yrityksiä tullaan vaihtamaan. Lisäksi 30 prosenttia vastaajista odottaa vaihdoksia myös jakelijoiden ja jälleenmyyjien osalta. Tämä korostaa, että vastuullisuusvaatimukset ulottuvat koko arvoketjuun – mikään sen osa ei voi jäädä vastuullisuustekojen ulkopuolelle.

Alihankkijoiden vaihdospaineet kohdistuvat erityisen voimakkaasti teollisuuden suuryrityksiin. Kolme neljästä sellaisesta teollisuusyrityksestä, joka aikoo vaihtaa alihankkijoita, arvioi, että erityisesti raaka-aineiden toimittajia ja teollista alihankintaa tullaan vaihtamaan lähitulevaisuudessa vastuullisuusvaatimusten kasvaessa.

Vastuuttomia alihankkijoita vaihdetaan herkästi

Tullaanko alihankkijoita tai toimittajia vaihtamaan vastuullisuusvelvoitteiden myötä lähitulevaisuudessa?

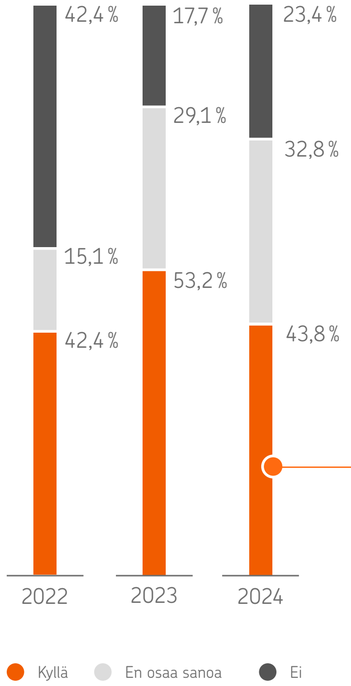

Millä osa-alueilla alihankkijoita tai toimittajia joudutaan vaihtamaan?*

* Kysymys on esitetty ainoastaan vastaajille, joiden yritykset ennakoivat joutuvansa vaihtamaan alihankkijoita tai toimittajia vastuullisuusvelvoitteiden myötä

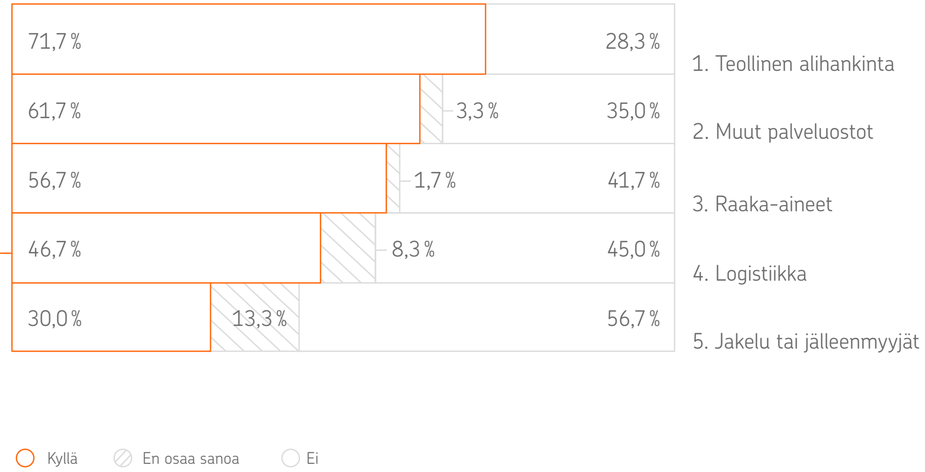

”

Kasvaneet vastuullisuusvelvoitteet haastavat yrityksiä uudistamaan alihankintaketjujensa toimintatapoja. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää lisää läpinäkyvyyttä ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Vastuullisuus on koko organisaation – ja koko sen arvoketjun – asia.

Leena Laitinen
Toimitusjohtaja, Alko

Lisäksi lähes puolet näistä teollisuusyrityksistä suunnittelee alihankkijavaihdoksia logistiikan ja muiden palveluiden osalta. Kaupan alalla vaihdospainetta kohdistuu tasaisemmin koko arvoketjuun. Noin puolet niistä kaupan alan yrityksistä, jotka ennakoivat toimittajavaihdoksia vastuullisuusvelvoitteiden vuoksi, raportoi vaihdospainetta jakelun, logistiikan ja palveluostojen osalta. Lisäksi hieman yli puolet kokee painetta muuttaa teollisia alihankkijoitaan, ja hieman alle puolet raportoi vaihdospainetta raaka-aineiden toimittajien osalta.

Vastuullisuus on päätynyt myös johdon palkitsemisperusteeksi

Arvioi seuraavien väittämien avulla missä määrin yrityksessänne käsitellään vastuullisuutta.

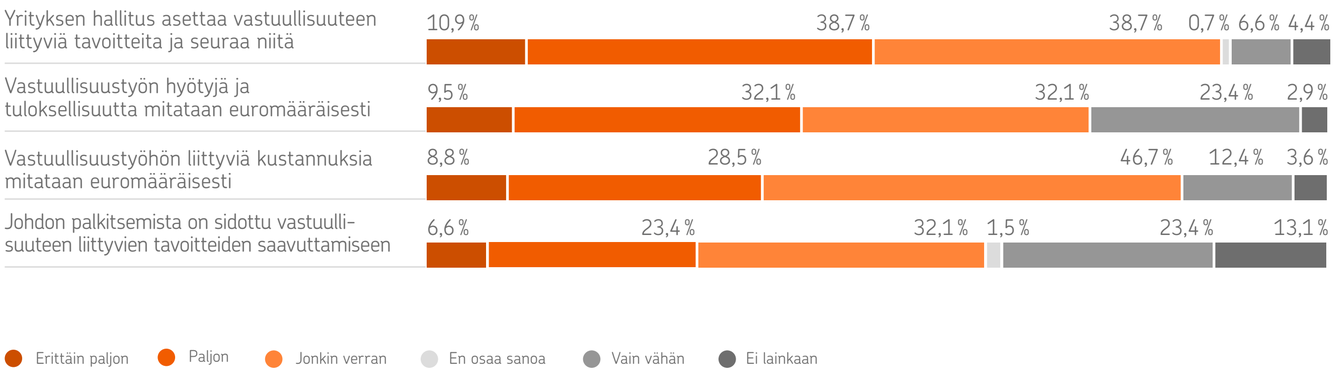

Viimeinen vastuullisuuteen liittyvä kysymyskokonaisuus liittyi tämän vuoden Suuryritystutkimuksessa vastuullisuuden mittaamiseen. Systemaattisesti ja säännöllisesti mitattavat asiat heijastavat yleisesti ottaen yritysten keskeisimpiä strategisia prioriteetteja. Vastausten perusteella enemmistö suuryrityksistä hyödyntää vastuullisuusmittareita osana liiketoimintaansa, mikä osoittaa, että vastuullisuus on jo juurtunut suomalaisten suuryritysten toimintatapoihin ja noussut liiketoimintastrategian keskeiseksi osaksi.

Vastaajista edelleen jopa yhdeksän kymmenestä kertoo, että heidän yrityksensä hallitus asettaa yritykselle ja sen toimivalle johdolle vastuullisuustavoitteita ja seuraa niiden toteutumista. 85 prosenttia suuryrityksistä ilmoittaa mittaavansa vähintään jonkin verran vastuullisuustyön kustannuksia, ja kolme neljästä suuryrityksestä arvioi myös mittaavansa vastuullisuuden hyötyjä euroissa vähintään jonkin verran. Erityisen merkittävää on lisäksi se, että yli puolessa

Yli 1/2

suuryrityksistä on sitonut johdon palkitsemisen merkittävästi vastuullisuustavoitteisiin

suuryrityksistä johdon palkitseminen on merkittävästi sidottu vastuullisuuteen. Tämä sitoutuminen ohjaa yrityksiä ja niiden johtoa entistä vahvemmin uusien vastuullisuustekojen pariin. Vain noin joka kymmenes suuryritys raportoi, ettei johdon palkitsemista ole lainkaan sidottu vastuullisuustavoitteiden saavuttamiseen. Etenkin teollisuudessa toimivien suuryritysten hallitukset erottuvat aktiivisuudessaan, sillä ne asettavat ja seuraavat vastuullisuustavoitteita huomattavasti johdonmukaisemmin kuin muiden toimialojen yritysten hallitukset.

Suuryritysten vastuullisuustyö on monimuotoinen kokonaisuus, jossa taloudelliset realiteetit, vastuullisuusvaatimukset ja strategiset prioriteetit kohtaavat. Tämän vuoden tutkimustulokset osoittavat, että suomalaiset suuryritykset ovat sitoutuneet vahvasti vastuullisuuteen, mutta niiden on jatkuvasti uudistuttava pysyäkseen globaalin kilpailun ja kiristyvien vaatimusten eturintamassa. Vastuullisuuden kehittäminen ei ole enää valinta, vaan välttämättömyys, ja se toimii samalla kilpailuedun ja liiketoiminnan kestävyyden perustana. Tulevina vuosina ratkaisevaa on, kuinka hyvin yritykset onnistuvat tasapainottamaan vastuullisuustavoitteensa ja taloudellisen menestyksensä.

OP

Tutkimuksen toteutus

OP Ryhmä

Nordic Institute of Business & Society NIBS

Visuaalinen suunnittelu
ja graafinen toteutus

Duran Creative

Valokuvat

Veikko Kähkönen Studio
Adobe Stock, Unsplash